

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirtieth year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
 (An Ohio Corporation. B. K. Csarna, President; Dr. Andrew Csarna, Sec'y-Treas.)

Founded by: Alapította:
E. T. Kohányi Kohányi Tihamér

DR. ANDREW CSERNA, Editor

Edited and Published at Szerkesztőség és kiadóhivatal
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
 Telephone: Bell: Main 3588. Guy. Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre: \$4.00, félre: \$2.00. — KÜLFÖLDI: egész évre: \$4.00, félre: \$2.00. — CLEVELAND VÁROSBAN: egész évre: \$3.00, félre: \$1.50. — SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: \$4.00, half year: \$2.00. — Foreign countries one year: \$4.00, half year: \$2.00. — Cleveland one year: \$3.00, half year: \$1.50.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

New York irodánk címe: Eastern Office:
Room 603 Tribune Bldg. 154 Nassau St., New York
 Csetvezető: Joseph Horváth, Manager.

Szünet a magyar munkásmozgalmakban

A "Szabadság" számára írta Dr. Szabó László egyetemi tanár.

A magyar szociáldemokrácia hosszú időre meg van bénítva. Ezt mindenki látja és tudja Magyarországon. Ennek azonban korántsem az a magyarázata, mintha azok az emberek, akik tegnap még szocialisták vagy éppen kommunisták voltak, most már egészen másként éreznék és más volna a politikai felfogásuk. Az emberek ma a társadalmi osztályok helyzetéről, mint eddig, — de ez idő szerint nem lehet a munkásszertályt semmiféle harcra belevinni a többi társadalmi osztály ellen.

Sietek kijelenteni, hogy ennek nem az az oka, mintha csupán az történt volna, hogy a munkásszertályt egyszerűen erőszakkal elnyomták volna. Mert kinek volna ma elég ereje ahhoz, hogy a munkásszertályt elnyomja? Az egész magyar nemzeti hadsereg, úgy, mint van, igen alkalmas ugyan arra, hogy az ország rendjét feltétlenül fenntartsa, de nem volna elegendő arra, hogy a munkásszertályt ellen harcot vívjon. Erre, hála Istennek, nincs is szükség, mert a magyar munkásszertály az idő szerint semmi harci vágy nincsen. A szociáldemokrácia békésül él az igazi oka, hogy a magyar munkásszertályt rettetésen csatlódott a saját vezéreiben és végignézte saját szemével, hogy az országot hova vitte a bolsevista örölet.

Szocialista pártélet ma nincsen. Nemhogy gyűléseket, de még összejöveteleket sem lehet tartani. A szerda pártnap volt eddig az országban: a munkások körzetekint vagy szakmánként összejöttek minden szerdán este a politikai helyzetet megbeszéltek. Már az őszelő olyan néptelenek voltak a szerdai összejövetelek, hogy végre abba kellett őket hagyni. Ma már azt jelenti minden szerdán a szocialista Népszava, hogy "a mai pártnap elmarad."

Nem valószínű, hogy egyszer csak elmarad maga a Népszava is. A forradalom előtt negyvenötvenezer példányban jelent meg a pártlap, melynek példányszáma Károlyi gróf idejében százötvenezerre emelkedett, mert minden szervezett embernek kötelességévé tették az előfizetést, még a háztartási cselédeknek is. A pártgyűléseken és a szakmabeli összejöveteleken fel kellett mutatni a belépők a párttagsági igazolványon kívül a Népszava előfizetési nyugtáját is, ami havi 8-10 korona kiadást jelentett. A kommunizmus alatt május 13-tól kezdve csak a két pártlap jelenthetett meg, a Népszava reggel és a Vörös Újság délután. Miután más magyar lapot nem lehetett reggel olvasni, mint a Népszavát, az előfizetők száma ismét emelkedett. A kommunizmus bukása után a Népszava még mindig megjelenik ugyan, de már csak a párt egykori vagyonának roncsaiból s a szakszervezetek tetemes anyagi áldozataival, mert a lap bevételei a kiadásoknak már a felét sem fedezik.

A szakszervezetek sem sokáig fogják már bírni a támogatást, mert maguknak is nagyon megcsappantak a jövedelmük. A építészeket kivéve minden szakmában igen nagy a munkanélküliség száma, akik egyedül a szakszervezeti támogatásra vannak utalva. Ezek nem, hogy erősítik a szakszervezeteket, hanem gyengítik a pénzügyi helyzetét. Mindez másként volt Károlyi idejében és a kommunizmus alatt, amikor minden munkanélkülit az állam tartott el. Az államkincstár azonban nem bizonyult olyan kimeríthetetlennek, mint a bibliai olajos korsó, hanem már régen tökéletesen kiürült s a munkanélkülieknek az állam nem bír juttatni semmit.

Vezetők híján különben egyetlen párt sem bírja megállni a lábán, a magyar szociáldemokrata pártnak a vezetői közül pedig a letehetősebbek emelkedtek, a kevésbé tehetőségek pedig fogságban vannak. A legeszebb magyar szocialista-vezérek egyike, Kunfi Zsigmond, akinek legtöbb része volt a bolsevizmus kiterjedésében, de aki mint mindenben egész életében, úgy a kommunizmusban is igen állhatatlannak bizonyult, legutóbb egy Bécsben kiadott magyar újságban kegyes szemrehányásokat tett Kun Bélának; végre rájött Kunfi, hogy valójában a bolsevizmus örölete tette tönkre a magyar szociáldemokráciát.

Ha Kun Béla egész nap a földön fetregene és a porban hempergetné a fejét, írja Kunfi a cikke végén, akkor se tehetősebbé válna a bűné, amelyet a magyar munkásszertály ellen elkövetett.

Es Kunfinak ezt a véleményét a munkások közül is nagyon sokan osztják, ha ez a vélekedésük nem is jut kifejezésre.

A szocialistáknak Budapesten ma Vanczák János a feje, aki a párt összes eddigi hagyományaiival szemben hazafias és nemzeti hurokat peng és tárgyalásokat folytat a kormányval abban az irányban, hogy az egész magyar munkásszertályt, tehát az egész magyar szociáldemokráciát a nemzeti irány szolgálatába állítsa. A német szociáldemokráciáról senki se mondhatja, hogy nem nemzeti, a franciáról se mondhatta senki, hogy nem eléggé francia, a magyar szociáldemokrácia azonban nem egyszer tüntetett a múltban a nemzeti ideálok és törekvések ellen. Vajjon Vanczák nemzeti irányú politikáját a magyar munkásszertály nagy tömegei is magukévá fogják-e tenni, az még a jövő títka.

Az azonban kétségtelen, hogy a magyar szociáldemokrácia munkamezején, az igazi természetben ma teljes a csend és a béke. Ez okosan is van így. Sehoh semmi mozgalom, semmi "hatalmi próba", semmi erőszak. A munkálatok elég okosak voltak ahhoz, hogy a munkabérek mérséklését a kormányrendszer változásának dacára még csak meg se kíséreljék; a legtöbb iparágban épennyeg megkapja ma is a szakmunkás a 8 korona órabért, mint a kommunizmus idején. Sajnos azóta a drágaság többszörösen emelkedett s a 8 koronás órabért mellett is éheznie és nyomorgnia kell, de viszont a munkás is belátja, hogy a munkabérek emelésének következtében azonnali a munka és a termelés teljes beszüntetését idézné el. Alig van olyan iparág, amelyben a termelési költségeket még fokozni lehetne; ezt tudja minden munkás és inkább dolgozik a mai alacsony bértért, semhogy munkátlaná váljék.

Bár, mint említettem, minden szakmában nagy a munkanélküliség száma, a nem szakszerű munkásokhoz nincsen elegendő munka. Utasaprókat és locsolókat nem tud szerezni a főváros; az utcák javításához sincs elég munkás és a nagy dunai kikötő építése is csak igen lassan, félerővel halad előre, mert a szükséges munkálétszámunk a feléhez sem tudnak hozzájutni. Bár a gyárakból és a nagyobb iparvállalatokból s a közúti vasúti szolgálatból több, mint száz ezer munkás ki- szorult, igen nagy hiány mutatkozik háztartási alkalmazottakban. Ezen a téren ma holnap már mi is ott tartunk, mint Amerika. A családokat tulajdonképpen csak a forradalom után terelték be a szakszervezetekbe, de a budapesti család már sokkal több "jogot" és igényt követel, mint a clevelandi.

Aki a viszonyokkal nem ismerős, az bizonyára azt fogja kérni, hogy mi az oka annak, hogy az emberek, akik nem dolgoznak és mielőtt élnék voltak azok a nők, a kik eddig munkások voltak? A felelet igen egyszerű: kofalkodásból élnek. Jönnek-mennek állandóan, a megcsontított Magyarország egyik végétől a másikig és adnak-vesznek mindent, sőt a demarkációs vonalokon még a legnagyobb életszükségek között is átcsúsznak s élelmiszereket és egyéb árukat csempészek. Ez ma az egyetlen jövedelemző foglalkozás, melylyel sokkal többet lehet keresni, mint az ipari munkával. Hogy ez a munka valójában nem produktív és hogy szükségképpen nagyon felveri mindennél az árat, annak legfeljebb az ország isza meg a levét, az egyes ember, ha nagyon élelmes, legfeljebb a hasznát látja az életviszonyok ily tökéletes feloldulásának.

Különb, mint az egész ország, úgy a munkásszertály is a nagy várakozás állapotában van. Tulajdonképpen nem csinálnak semmit, hanem mint a gazda szokta telen, — csak várják a tavaszt, az új életnek tavaszát, a mely talán majd meghozza a hasznos munka lehetőségét és vele együtt a bennünk rejlő jó és rossz ösztönök és tulajdonságok megnyitkozását: a vállalkozási kedvet, a bátorságot, s a boldogságot vívott egyéni és osztályharcoknak vakmerőségét. Ami most, e teljes, szinte halotti csendben a magyar munkásszertály mind tökéletesen hiányzik.

A nálunk jegyzett magyar hadikölcsönkötvények kiküldését megkezdtük.

Aki az eredeti kötvényeket személyesen akarja átvenni, jelentkezésként nyugtájával a fűzetletben.

Aki a kötvényeket eddig még nem kapta meg, küldje be nyugtáját és pontos címét, hogy az eredeti kötvényt címére azonnal elküldhessük.

LEGALCSÓBBAN

küldjük a pénzt **MAGYARORSZÁG BARMELY RÉSZÉRE** és odaát csakis lebélyezett koronákban vagy postakarakékpénztári pénzen fizetünk. A postakarakékpénztári pénz ma teljesen egyenértékű a lebélyezett koronákkal. Mi annyi koronát fizetünk ki odaát, mint amennyit Ön nálunk felad, vagyis a címzett levonás nélkül kapja meg a teljes összeget. Ha nálunk 100 koronát ad fel, mi odaát 100 teljes értékű koronát fizetünk ki.

Aki koronát akar vásárolni, használja ki a mostani kedvező alkalmat. A korona árfolyama még alacsony. Később a legnagyobb valószínűség szerint sokkal többet fizet a koronáért. Négy hét alatt a korona árfolyama körülbelül 50 százalékkal emelkedett.

Társasutazás Magyarországra

EGYIK FŐTISZTVISELŐNK SZEMÉLYES FELÜGYELETE ALATT.

Kényelmes, két kényelmes, 12 napos gyorshajón Triesztig. — Főtisztviselőnk amerikai állampolgár, beszél angolul, magyarul, németül és tótul és menthogy a fegyverszűnet óta már megjárta Európát, tudja, miként kell az utasok érdekeit megvédeni.

Főtisztviselőnk nemcsak a hajón ügyel utasaink kellemes ellátására, de megvédi érdekeit a vámvizsgálatoknál, megakadályozza utasaink kifosztását, zsarolását, megvédi a részükre a vasúti-jegyet, elkíséri őket Budapestig, illetve Kassáig, egyezszoval mindent elkövet, hogy a társasutazás résztvevői a tengeren és szárazföldön kellemetlenségeknek ne legyenek kitéve. Ha a társasutazásban részt akar venni, küldjön \$20.00 előleget a hajójegyre, melynek ára \$85.35. Hadiadó \$5.00 külön.

Akinek utlevele van, küldje be hozzánk, hogy a szükséges konzuli láttamozásokat elintézhessük. Lejár utlevelek érvényességét meghosszabbítjuk.

A HAJÓ 1920. ÉVI MÁJUS HÓ 11-IKÉN INDUL.

Vidéki utasokat idejében értesítjük, mikor érkezzenek New Yorkba. A vasutállomáson megvárjuk őket, olcsó és kényelmes ellátásukról, valamint podgyászukról gondoskodunk. Bővebb felvilágosítást szívesen ad.

NEMETH ÁLLAMI BANK

NEMETH JANOS, elnök.

FŐZSLET: 10 EAST 22ND STREET a Bankpalotában.

PIÓKZULET: 1587 SECOND AVENUE Corner 83rd Street.

Négy fal között
 Megint itt a tavasz.

Gondoltam, az idén becsap, már nem jön, de a végén mégis csak megembereltele magát ez a derek jó kis tavasz és állítólag betoptant. Pontos ember vagyok azonban, meg akartam róla győződni, igaz-e a hír.

A költőn, aki velem szembe jött, vettem először észre, hogy talán igazán itt van. A költő azal foglalkozott, hogy kigombolta a mellényét, kivette a bicikliját, felvágta a baloldalt, kivette a szivét, azon kis léket vágott a biciklijával és egy magával hozott kis edénybe a vért csurgatta. Aztán kis tábori székre ült, szegő lombok és csicsorgó madarak között és visszatekintett, a szebből egyrészt irkát húzott elő, másrészt tollat, a tollat bemártotta a vérbe és a vértel aztán egykötő sorocskát alkotott a fehér irkálapon.

Ime, gondoltam magamban, itt a költő, aki a szíve vérével írja a tavaszi verset. Hosszu ideig figyeltem őt, vajjon képes lesz-e a tavasz jelenlétét érzékelteni. Sejnálattal voltam kénytelen megállapítani, hogy nem tudott meggyőzni arról, tényleg itt a tavasz.

Majd a festőnővendékre esett tekintetem, aki azzal volt elfoglalva, hogy háromlábú állványkára fekeretere erősített vászondarabot helyezett, ezen viszont sárga, kék és lila foltokat helyeztet el. Ahá, gondoltam magamban, ez talán el tudja velem hitetni, hogy tényleg itt a tavasz. Hosszabb időt szenteltem annak, hogy munkálkodásait figyelemmel kísérjem, sajnos, ő se tudott meggyőzni. A foltok tömkelegéből nem tudtam kihámozni a tavaszt.

Mit csináljak? Most már érdekel a dolog, szerettem volna a végére járni. Gyors egymásutánban kérdést intéztem a farmerhez, a szabóhoz, a suszterhez, az utasépítőhöz, a színház igazgatóhoz, egyik se tudott felvilágosítást adni. A farmer kifejtette, hogy a tavaszról magáról nincsen közelebbi tudomása, csak a tavaszi veteményekről. A szabó és a suszter csak azt tudták, hogy tavaszi ruhát és új cipőt vesznek az emberek, az utasépítő csak a fejét csóválta, ő csak a porral tudott. A színház igazgató már közelebb járt.

ISMERI ÖN A VERHOVAY SEGÉLY EGYLETET?

Ismerkedjék meg vele még ma. Az ismeretséget hasznára lesz Önnek és családjának. Keresse fel a helybeli fiók tisztviselőit, vagy tagjait, ők majd részletes felvilágosítást adnak Önnek.

Ha az Ön lakóhelyén nincsen fiókja a Verhovay Segély Egyletnek, az esetben írjon felvilágosításért a központi titkárnak erre a címre:

Secretary
 Verhovay Aid Association,
 Hazleton, Pa.

CHICAGOI MAGYAR ÜGYVÉD
Gottlieb Lajos Művészi Ügyvéd
 Jótanácsok, ingyen tanács mindennemű köz- vagy magán- ügyekben. Várható díjtalan. Válasznaponta este 8-ig. — Szerdai délután 5-ig. Vasárnap délután 10-12-ig. 1922 N. Halstead Str., 22 emeleten. — Telefoni dívjegy: 3154.

Mrs. Nelie E. Wojnar Deput. Clm.
 111 EAST 75th ST. NEW YORK, N. Y. h s p

Ékszer, órá, szemüveget
 a legjobb minőségben és a legújatyanosabb árban vásárolhat.

DANIEL ÉKSZER-ÜZLETÉBEN
 Nagy választék, előzetes kiszámlálás, teljes jótállás. — Magyarul beszél.

Szemorvos és Optikus intézet
 630 SUMMIT STREET
 A nagy Chench mellett Summit-Cherry-Market épületben.

EN-ZERZS ES GRAS. TOLEDO, O.

FELÜGYELET
 alatt utazhatik a szülőföldjére
 HA NÁLAM JELENTKEZIK MÁJUS 20-IG.

A kufferjét hazáig bebistostom.

MARSICS JÁNOS
 törvényes pénzküldő, hajójegy és kivándorlási irodája.

279-10 Avenue, New York, N. Y.
 corner 26-ik utca

A Legfőbb Tanács ellen

UGYANAKKOR, amikor egy párisi híradás szerint a miniszterelnökök konferenciája állandósítani szeretné magát, egy londoni távirat azt jelentette, hogy igen kiváló angol államférfiak és diplomaták élesen kikelték a Legfőbb Tanács ellen s mozgalmat indítanak avégett, hogy a három miniszterelnök ezután ne uralhassa a helyzetet, ne bitorolhassa a hatalmat, hanem adja át a helyét az illetékes Nemzetek Ligájának. Hogy a következmények ebben a tekintetben miképpen alakulnak majd, azt ki sem lehet számítani. A Spaban tartandó konferencia azonban már most sem úgy indul, hogy a Legfőbb Tanács szereplését népszerűbbé tegye.

A miniszterelnök triumvirátusa ellen intézett londoni támadással összefüggésben nem lesz érdektelen dolog vissza emlékezni arra, hogy a Legfőbb Tanács ellen már korábban kikelt az Egyesült Államokban Moses new hamphirei szenátor, amikor egy havi folyóiratban cikket írt az Otök hatalmi tulkapásai ellen.

Az amerikai szenátor a londoni államférfiaknál messzebb megy vissza s eredetileg a versaillesi békeszerződést támadja, azzal bevezetve azt meg, hogy nem más, mint a Legfőbb Tanács hatalmi tulkapásainak a takarója. A békeszerződés rendelkezéseinek betartásával s végrehajtásával nem a Nemzetek Ligája van megbízva, hanem az Otök, akik azóta Hármak lettek. Ezeknek kívül még nem kevesebb mint huszonkét olyan kisebb nemzet van, amelyek több-kevesebb szövetségi vagy társai az öt nagyoknak, akiknek azonban a nagy feladatok végrehajtásában semmi szerepük sincs s akiknek befolyása semmi. Moses szenátor még azt is kiszámította, hogy a békeszerződés szövegében az Otökre hetvenhat esetben történik hivatkozás a huszonkét kisebb nemzetre pedig mindössze negyvenötösör. Msképpen az egyes nemzetekre hivatkozások történik a nevezetes dokumentumban 121 alkalommal, a Nemzetek Ligája pedig mindössze tizenöt esetben van megemlítve.

Nincsen egyetlen olyan nemzetközi fontossággal bíró ügy sem, amelyben a Nemzetek Ligájának szerepe lenne. Minden munka, minden tennivaló fel van tartva a hatalmak képviselői részére. Ezekre van bízva hogy döntsenek Németország és Luxemburg viszonyra kérdésében, Csehszlovákia és Lengyelország közös problémáiban s így tovább. Jóformán minden olyan kérdés, ahol terület átengedéséről vagy elvételéről van szó, a nagyhatalmak elé kerül elintézés végett s nem a Nemzetek Ligája elé. A vesztesék által fizetendő minden pénzösszeget a hatalmakhoz kell átutalni minden egyéb gazdát cserélő vagyonnal egyetemben. S ami a legzembeszokóbb, a lefegyverzés irányításával is ezek vannak megbízva.

A kérdés ezek után méltán merülhet fel, hogy hol, mikor és milyen ügyekben akarunk szerepet juttatni a Nemzetek Ligájának? Ha a Ligának semmi hatalmat nem adnak a kezébe, akkor nem végezhet semmi munkát sem.

Legutóbb figyelemmel kísérhettük a Legfőbb Tanácsnak a konferenciáján San Remóban. A három miniszterelnök a triumvirátus itt jött össze legutóbb. S a Nemzetek Ligájának a nevét sem ejtette ki ki egyikük sem, ellenben a szó szoros értelmében nevezésg tárgyává tették azokat az elveket amik a Liga elvei volnának.

Kialtó példája ennek Örményország dolga. A három miniszterelnök, miután meglehetősen megnyirbálta Örményországnak a határait, azíránt könyörög, hogy venné valaki a védelmébe ezt a szerencsétlen országot. Amerikának ajánlották fel nagy kegyesen, hogy terjessze ki protekcióját Örményországra. Egészen átlátszó ugyan a cél, hogy az Egyesült Államokat nem szeretnék bevenni a maguk játékába Kiszáziában, de napirendre sem lehet térni egykönnyen Amerika felett. Kiszáziában épenséggel nem lehet. Felajánlották tehát neki a megtisztelt protekcióságot, mert jól tudják, hogy az Egyesült Államok azt semmi körülmények között nem fogja elfogadni. Viszont, ha lemond a megtiszteltetésről, azzal maga hagyott szabad tért a többieknek, nem azok hagyták ki maguk közül. Amerika csak magára vethet.

Soha egy percre sem jutott eszébe a Hármak tanácsának, hogy az Örményország feletti protekcióságot a Nemzetek Ligáját kellene megbízni. Azaz, lehet hogy eszükbe jutott, de hallgattak felőle mélycségen. Az ilyen protekciós erővel kézzel kellene a mohamedán kegyetel... edeknek véget vetni. S ha a Nemzetek Ligája ezt tenné, feszült viszonyt teremtene a franciák és az angolok valamint azoknak mohamedán alattvalói között. Az örmények inkább várjanak.

Ennyire kell a Liga az európai hatalmaknak, S hogy mennyire kell Amerikának, azt bebizonyította a szenátus, mikor jóformán emiatt nem hagyta jóvá a békeszerződést. Egy jó célt azonban még szolgálhat. A körülötte kitörni készülő kavardásból megtisztulva kerülhet még ki a versaillesi békeszerződés.

Az élet ára

WASHINGTON, május 6. — A munkáügyi miniszterium megbízható számításai szerint ez esztendő február havában pont még egyszer annyiba került az élet Amerikában, mint az 1919. esztendőnek ugyanebben a hónapjában.

Ugyanez alatt az idő alatt Nagy-Britanniában 130 százalékkal, Olaszországban 187 százalékkal drágult meg minden. A lajstromban Németország vezet, mert ott az emelkedés 224 százalékos volt.

Magyarországról nem emlékszik meg a kimutatás, az ottani drágaságot, úgy látásik, nem is lehet százalékokban kifejezni.

NYUGY
 vigyásson pénzsére, a hogy dolgozik érte. Ne hős munkával keresett pénzt megbízható bankban tartsa.

NEGY
 számláit fizetek betétek után.

KISS EMIL, bankár
 133 Second Ave. New York.

BUDAPEST, május 6. — A magyar fővárosban nem csak a nép éhezik. A városi állatkert 1300 értékes állata közül 700 elpusztult a hiányos táplálás miatt.

A háboru ára

LONDON, május 6. — A világháboru "következményeit" tanulmányozó koppenhágai tudós társaság számításai szerint a világháboru összesen 35.380.000 emberélet áldozatát követelte.

A számítások szerint a csatá- tereken összesen 9.829.000 ember esett el. A többi a háboru- kisérsői emésztették meg és óriási veszteséget jelent a szállé- tések világszerte.

Az európai hadviselő orszá- gok mindegyike mintegy 8.8 százalékát veszítette el népesség- nek és ebből 2.5 százalékok tesz- nek ki a csatáterek halottai.

VESZTETT

As Interstate mission... berei kerul...

WASHINGTON

Az a körü- terstet Com- ba legújabb- Duncant, az- tion of La- Jones. For- egyetem po- bizonyítja, a- előre elvez- des küzdelm- tonban az u- a vasutasok- gok közötti- Mióta a u- törvény ker- kimondja, h- Commerce- gát meg ke- yasutak és- melyek mög- földet megz- ő embereik- zottság új- A harcban- van szó.

A vasutak- esztendő ala- ni. Ha a- szerencsés- hogy az ő- na, akkor- lett volna- merce Com- biztosította- szempontjuk- tékelesében.

Ford profes- be a biztosít- elnöknek szem- az elnök külf- telője neki. A- lett a Prin- szígszerző- han és Pitt- cikkel és kö- az amerikai- derált radikál- megíva.

James Dun- Federation of- nőke a Szöv- aki kormány- Radikális em- tu munkász- vezetést a tö- nálják.

E két férfi- magyarárzák- hogy Wilson- ni a régi ere- ismét a kez-...

TEVE PECSÉN

PARIS, má- a borjuszlet- emelkedett- különös étk- ételapon.

Néhány het- sin szeletet- helyen, mig- vendégeink- alkalmuk em-...

NAGY KÖR- RAI VÍHET- HA TRÉS- RESZTUL- O-HA- MAR EDDIG- LEVELET- UTASAI- HO-

A KOF- MÉG CSA- NYITO- és szerencsés- vel-

MAJUS 5- RÓVEL U- AZ O-H- Irjon felvil-

Mag- Bány- Ottho

75 EAST 1- NEW YOR-

Ötvények kiküldésének
akarja átvenni,
meg, küldje be
kötvényt címére

Nodaát csakis lebélyegzett
postatakarékpénztári pénz
koronát fizetünk ki odaát,
külön kupa meg a teljes
tőlük koronát fizetünk ki.

országra
ELETE ALATT.

Főtisztviselőnk amerikai
thogy a fegyverszűnet óta
egvédeni.

ára, de megvédi érdekeit a
sát, megváltja részükre a
minden elkövet, hogy a
gynöknek ne legyenek kitéve.
egyet a hajójegyre, melynek

BANK

PIKOCZLET:
1597 SECOND AVENUE
Corner 83rd Street.

**ISMERI ÖN A
VERHOVAY SEGÉLY
EGYLETET?**

Ismerkedjék meg vele
leg ma. Az ismeretség
aszánra lesz Önnek és családjának.
Keresse fel a helybeli fiók tisztviselőit,
nyag tagjait, ők majd részletes
felvilágosítást adnak
ennek.

Ha az Ön lakóhelyén nincsen
fiókja a Verhovay Segély
Egyletnek, az esetben
írjon felvilágosításért a központi
titkárnak erre a címre:

Secretary
Verhovay Aid Association,
Hazleton, Pa.

CHICAGOI MADYAR ÖGYVÉD
Gottlieb Lajos
Hites Ügyvéd
Jogtanácsos.
ingyen tanács mindennemű köz-
le ügyre, való és bűntett ügye-
sen. Érdék naponta este 8-ig.
Irodája: 10-12. sz. 1172 N. Main
St. az emeleten.
Híradás: 10-12. sz. 1172 N. Main
St. az emeleten.
Diverzák 3154. Telefon:

rá, szemüveget
on és a legújatosabb árban
vásárolhat.
SZER-ÜZLETÉBEN
hogy kizsálgatás, teljes jóllátás.
Daniel

RESZ ÉS GRÁS. TOLEDO, O.

YELET
szülőföldjére
EZIK MAJUS 20-IG.
g bebitostotom.
SJÁNOS
őjegy és kivándorlási
ja.
New York, N. Y.
ik utca

VESZTETTEK A VASUTAK

As Interstate Commerce Com-
missionba nem a vasutak em-
berel kerültek be.

WASHINGTON, május 5. —
Az a körülmény, hogy az In-
terstate Commerce Commission-
ba legújabb kineveztek James
Duncant, az American Federa-
tion of Labor első alelnökét és
Jones Fordot, a Princeton
egyetem politikai tanára, azt
bizonyítja, hogy a vasutak egy-
előre elvesztették azt a cse-
des küzdelmet, amely Washing-
tonban az utóbbi hetekben folyt
a vasutasok és a vasutársasá-
gok között.

Mióta a Cummins-Esch-féle
törvény keresztült, amely
kimondja, hogy az Interstate
Commerce Commission tagsá-
gát meg kell nagyobbitani, a
vasutak és az érdekeltségek, a
melyek mögöttük állnak, eget-
földet megmozgattak, hogy az
5 embereket hozzák be a bi-
zottság új tagjaiként.
A harcban sok billió dollárról
van szó.

A vasutakat a következő öt
esztendő alatt fel kell értékel-
ni. Ha a vasutársaságoknak
szeresésük lett volna abban,
hogy az 5 emberük került vol-
na be, akkor olyan többségük
lett volna az Interstate Com-
merce Commissionban, amely
biztosította volna nekik az ő
szempontjukat a vasutak felér-
tékelésében.

Ford professzor azért került
be a bizottságba, mert Wilson
elnöknek személyes jóbarátja és
az elnök különben is nagy tisz-
teleje neki. Mielőtt Ford tanár
lett a Princeton egyetemén, új-
ságszerkesztő volt Baltimore-
ban és Pittsburghban. Ford
cikkei és könyvei, amelyeket
az amerikai politikáról írt, mo-
derát radikális hangon vannak
megírva.

James Duncan, az American
Federation of Labor első ale-
lnöke a Szövetség első tagja,
aki kormányalkalmazást kap.
Radikális ember, de erős akara-
m munkásvezér. Kinek a kine-
vezését a tőkésök erősen oppo-
nálták.
E két férfi kinevezését arra
magyarázzák Washingtonban,
hogy Wilson kezdi visszanyer-
ni a régi erejét és a gyeploket
ismét a kezébe ragadja.

TEVE PECSENYE PARISBAN

PÁRIS, május 6. — Amióta
a horjusélet ára igen magasra
emelkedett, Páris étertermében
különös étkek szerepelnek az
étápon.
Néhány héttel ezelőtt orosz-
lín szellett szolgáltak fel több
helyen, míg most a Montmartre
vendégségei tevépecsenyét van
alkalmuk enni.

**NAGY KOFFERT BÁT-
RAN VIHET MGAVAL,
HA TRIESZTEN KE-
RESZTUL UTAZIK AZ
Ó-HAZABA.**

**MAR EDDIG IS SZAMOS
LEVELET KAPTUNK
UTASAINKTÓL,
HOGY**

**A KOFFEREKET
MÉG CSAK KI SEM
NYITOTTÁK.**

és szerencsésen hazá értek
velők.
**MAJUS 5-ÉN KISÉ-
RŐVEL UTAZHAT
AZ Ó-HAZABA.**
Írjon felvilágosításért a
**Magyar
Bányász
Otthon-hoz.**
75 EAST 10th STR.,
NEW YORK, N. Y.

**WILSON NÉZETE
A BÉKÉRŐL**

Hitchcock szenátor válasza
Knox támadására.

WASHINGTON, május 6. —
Knox szenátor, mint arról teg-
nap megemlékezünk, a szená-
tusban erős támadást intézett az
elnök ellen, akit azzal vádolt
meg, hogy azért tartja erővel
háboruban az országot, hogy
ezzel esikarja ki a szenátustól a
békeszerződés változatlan jóvá-
hagyását. Hitchcock szenátor
most kijelentette, hogy a napok
vadászai fog Knox vádjai-
ra. A demokráta szenátor beszé-
dét már csak azért is nagy ér-
deklődéssel várják, mert min-
den valószínűség szerint Wil-
son elnök álláspontját fogja ebben
a kérdésben leszögezni.

A DANOK SCHLESWIGBEN.

A népszavazás eredménye követ-
keztében dán csapatok kez-
szállították a tartomány északi
felét.

KOPPENHÁGA, május 6. —
A dán kormány csapatokat kül-
dött Schleswig északi részébe,
amelynek népe február 10-én
tudvalevően amellett szavazott,
hogy Dániához akar tartozni,
amelytől a németek 1866-ban
elszakították.
A megszálló dán csapatokat
nagy lelkesedéssel fogadta a
nép különösen Sonderburgban.

**NÉMET KÜLDÖTTSÉG
LONDONBAN.**

A még átszolgáltatandó hajók
ügyében fog tárgyalni a dele-
gáció.

BERLIN, május 6. — H. Hei-
linger vezetésével küldött
érkezett Londonba, hogy a szö-
vetségek kárpótló bizottságá-
nak tengerészeti osztályával tar-
gyaljon a német kormány nevé-
ben a még átszolgáltatandó né-
met hajók ügyében.

**TOLEDO VILLAMOS
MIZERIAI.**

A polgárság egy része azt kö-
veteli, hogy izzék ki a villa-
mos társaságot.

TOLEDO, O., május 6. — A
városi főnemes elé javaslatot ter-
jesztették, avégett, hogy arra
kényszerítse a Toledo Railway
and Light Company, hogy vil-
lamosaival együtt hagyja el a
várost.
A tanács a javaslat elfoga-
dása helyett bizottságot küldött
annak megállapítására, hogy ho-
nyan is áll a város a villamos-
társasággal való harcában.
A társaság tíz centre akarja
emelteni a viteldíjat 2 centes
átszállóval.

TRAGÉDIA A SINEKEN

A gyorsvonat elütött egy auto-
mobilt. — Három utasa ször-
nyet halt.

TOLEDO, O., május 6. — A
New York Central száguldó
vonata, a Twentieth Century
Limited megolt tegnap este
egy apát a fiával és unokájá-
val együtt, amidőn elütötte au-
tomobiljukat.
Az áldozatok C. E. Griffiths
60 éves apa, továbbá fia, a 32
éves Roy I. Griffiths és ennek
három éves leánykája, Hazel
Griffiths.
Lux vonatvezető szerint Roy
Griffith, aki az autóbilt haj-
totta, úgy látszik, hogy nem
vette észre a vonat közeledését.
Kényelmesen ráhajtott a sine-
kre s csak akkor rémült meg, a
mikor a biztos halált látta.
A vonat megállt s csak ak-
kor folytatta útját, amidőn kü-
lön vonatot állítottak össze a
holttesteknek Toledoba való
szállítására végett.

OSODALATOS MENEKÜLÉS.

Ötven lányira hajította el au-
tójukat a vonat, mégis élet-
ben maradtak.

TIFFIN, O., május 6. — Pot
Seneca mellett egy átjárónál
elütötte a vonat A. V. Dumont
automobilját, amelyben felesé-
gével együtt köcsikázott. Bár
az autóbilt roncsaival együtt
ötven lányira repült el a há-
zaspár, osodálatosképen egy-
küknek sem lett semmi baja.

**GYILKOSSÁGGAL
VÁDOLT LELKÉSZ**

Katonák órák Thomas Marks-
berryt, nehogy a nép meglin-
cselje Jesse Glenn megölésé-
ért.

BROOKSVILLE, Ky., május
6. — Megkezdődött már szer-
dán a Jesse Glenn farmer meg-
gyilkolásával vádolt Thomas
Marksberry volt lelkész ügyé-
nek tárgyalása. A szomszédos
Covingtonból katonaság érke-
zett Brooksvillebe, hogy elejét
vegye Marksberry meglincselé-
sének. A katonai nemzetőr es-
apat, amely Lexington, Ky. vá-
rosában a nép közé lőtt egy né-
ger gyilkossági perének tárgya-
lásaakor történt zavargás alkalmá-
val, szintén utban van a vá-
ros felé.

Marksberryt tudvalevően már
megkísérelték megíneselni egy
alkalommal, de akkor sikerült
titokban Covingtonba szállítani
a tömeg dühe elől.
A tárgyalás során is, amint
elfogatása óta állandóan, egyre
tagadja a gyilkosság elköveté-
sét a vádlott.
Glenn tudvalevően annak a
háznak a közelében találták meg
meztenélül elásva, amely házban
Marksberry mint lelkész egye-
dül lakott. A meggyilkolt far-
mer ruhájára és üres erszényére
ráakadtak a lelkész lak padlá-
sán.
Glenn gazdag farmer volt s a
gyilkos talán nagy összegű
pénzt sejtett nála, amidőn agyon
lőtte.

**LENGYELORSZÁG
MINISZTERELNÖKE**

VARSÓ, május 6. — Az itte-
ni lapok értesülése szerint az
új lengyel miniszterelnök Tar-
novszki Adam gróf lesz. Tar-
novszkyt 1916-ban Ausztria Ma-
gyarország nagykövetnek akar-
ta küldeni az Egyesült Állam-
okba, itt azonban nem fo-
gadták, tekintettel az elhíde-
gült viszonyra, amely a hábo-
rus állapot kimondását meg-
előzte.
Stanislas Pateknek, a mostani
miniszterelnöknek a lemondá-
sát, vagy az elküldését a lap-
ok minden napra várják. A
közvélemény és a parlamenti
ellenlék nagyon ellene van a
kormány béképolitikájának.
A szocialisták nagyon hang-
súlyos követelik, hogy Lengyelor-
szágot azonnal szüntesse meg az
Országoszággal folytatott hábo-
rúját.

**SZUPFRAGETEK
KONVENCIÓJA.**

COLUMBUS, O., május 5. —
Az ohioi szupfragettek utolsó
konvenciója most nyit meg Co-
lumbusban s a szervezett az elért
győzelem után 22 évi fennállás
napon nyolc órást s a hatodik
napon semmit.
Elnömszere: Az Elnömszerek
ára roppant nagy. 1919-ben az
előző évi ferméshez képest emel-
kedett a zab, a tatárka, a bor-
só, a lencse és a széna termés.
Csökkent ellenben a buza, rozs,

A NÉMETEK SPABAN

PÁRIS, május 6. — A szövét-
ségek vezetési határozatok,
hogy a német delegátusoknak
nem engedik meg, hogy Spaban
mint egyenjogúak tárgyaljanak
velük, mint a külügyminiszte-
rium jelenti.
A németek csak mint tanúk
lehetnek jelen! Előterjesztések-
kel nem élhetnek s csak a fel-
tett kérdésekre lehet válaszol-
niok. Ezzel szemben a németek
abban bizakodnak, hogy ott
lesznek az amerikai küldöttek
is. "Igy — mint a német pénz-
ügyminiszterim egy magas álla-
su tagja jegyezte meg — les-
nek legalább józan eszű embe-
rek is a társaságban."

A BERLINI VILLAMOS.

Berlinben a villamos vezetését
átvette a város.

BERLIN, május 6. — A ber-
lini városi tanács rendelkezése
a város, mint olyan, neméreg át-
vette a közúti villamos vasutat
egy magán társaságtól. Kide-
rült azonban, hogy a város nem
csinált jó üzletet egyáltalán,
mert nagy deficitet dolgozik.
Dacára annak, hogy a vitel-
díjakat majdnem a duplájára
emelték, a deficit pontosan be-
következik minden hónapi el-
számolásnál. Ennek az az oka,
hogy az alkalmazottaknak igen
magas béreket kénytelen a vá-
ros fizetni. A hasznot a magas
bérek eszik meg és ezek okoz-
zák a deficitet.
És az az érdekes, hogy ezzel
a dologgal még egyáltalán
nincsen vége. A legszébb, hogy
a városi villamos alkalmazottai
tegnap ismét gyűlést tartottak,
ahol kijelentették, hogy a mos-
tani bérekkel egyáltalán nin-
csenek megelégedve.

KIVÁNSÓI MEDVÉK.

POUGKEEPSIE, N. Y., má-
jus 5. — Két medve megunta az
erdő egyhangúságot s beruccant
a szomszédos Chelsea faluba. Ép-
pen akkor érkeztek meg a főt-
cára, amidőn a nép a templom-
ból hazafelé seregett. A medvék
láttára megisztult az utca. A
nép kétségbeesve húzódtól zárt
ajtók mögé. A két macsó ké-
nyelmesen végig sétált a falu-
s elűnt a falu végéig moosark-
ban. Vadászok indultak a két
talpas után.

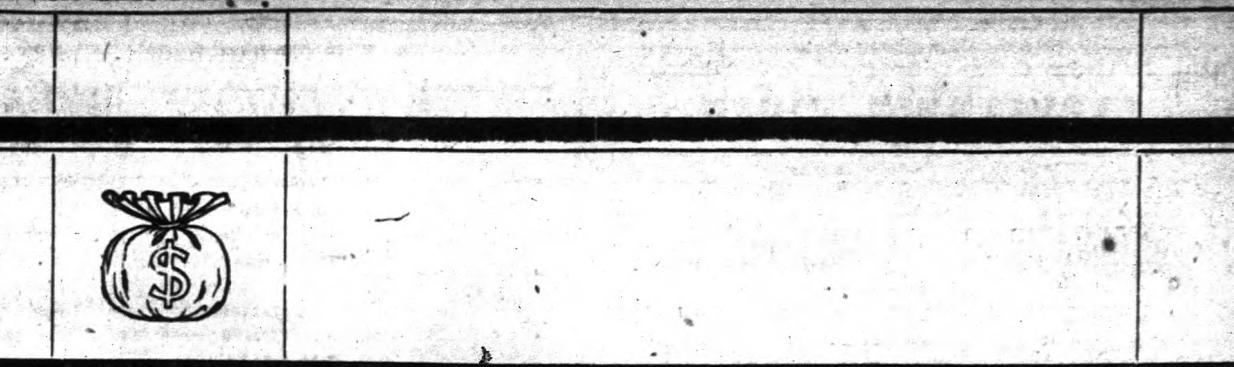
**Németország nemcsak
harcol, de dolgozik is.**

(Folytatás az 1-66 oldalról)

Hogy a jövő heti tanácskozá-
son Nitti olasz miniszterelnök
is részt vesz-e, vagy sem, azt
egyelőre még nem lehet tudni.
Nittinek most a belpolitika igen
sok gondot okoz. A helyzet az,
hogy Nitti sem a klerikálisok,
sem a szocialisták nem támog-
gatják, vagyis a két nagy párt
vélvél tartja magát tőle. Nitti-
nek a barátai nagyon félnek
attól, hogy a miniszterelnököt
a közel jövőben sok kellemet-
lenség fogja meg érni.

Londonban mindenesetre re-
mélük, hogy Nittinek sikerül
majd a belpolitikai nehézségeit
legyűrni és akkor ő is részt
vehet majd a tanácskozáson.
Az a párisi ötlet, hogy a
legfelsőbb tanácsban ezentul
egy németek, mint az oroszok
is képviselve legyenek a szö-
vetségek között általános he-
lyezésre talált.

**Garranzának helyzete
igen vészdelmes.**

(Folytatás az 1-66 oldalról)

lentette, hogy hajlandó kétezer
emberét a forradalom céljaira
átengedni.
A forradalmi vezeték kijelen-
tették, hogy a Carranza ellen
irányuló legújabb expedíció
Chihuahua Cityből indul majd
el, haterjed emberrel. Ehez a fő-
sereghez később még négyezer
ember fog csatlakozni lejjeb,
délén.
Eközött a négyezer ember kö-
zött lesz minden valószínűség
szerint a Villa kétezer banditája
is.
Vera Cruzból El Pasoba uja-
ban azt jelentették, hogy Car-
ranza teljesen kézen áll arra,
hogy elmeneküljön Mexico Ci-
tyből, ha a várost a forradal-

KÁBELSÜRGÖNY VAGY POSTA UTJÁN

teljes felelősség mellett utalunk át pénzt
Magyarország minden részébe és gondos-
kodunk arról, hogy budapesti irodánk
utján az eredeti **POSTAI FELADÓ VE-
VÉNYT** vagy a **BANKKÖNYVET** ügy-
feleink részére mielőbb beszeresszük.

**HAJÓJEGYEK
HAZAI ÜGYEK
BANKBET
PENZKÜLDÉS**

KISS EMIL Bankár
133 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

árpa, burgonya, cukorépa, ká-
poszta és hagyma termés.
Az állatállomány terén Bajor-
országban csakis a sertésnyez-
tében mutatkozik emelkedés.

**A szövetségek tár-
gyalnak az oroszokkal.**

(Folytatás az 1-66 oldalról)

**A "Kékszakáll" jó em-
bernek mondja magát.**

(Folytatás az 1-66 oldalról)

MAJUS HAVABAN
kezdjük érezni a kedvesen, langyosan csapkodó tavaszi szellőt.
MAJUS HAVABAN
a természet új kontórában jelenik meg előttünk: a mező, a rét, az erdő, a víz, azóval
mindaz, amit természetnek nevezünk, újradél.
MAJUS HAVABAN
az ember is friss, új életkedvhez jut, ami a természet átváltozásának tulajdonítható. Új
eszmék, új alkalmok, új alapítások hónapja a május, az esztendő legszebb és legértéke-
sőbb időszaka: a tavaszunk kelles-közepe.
MAJUS HAVABAN
vetik le tőlünk a hegyvidékek bércei és a távozó hólepel alól előkerülnek azon
természetes gyögyfűvek, gyökerek, virágok és bogók, melyeknek nagyserűen össze-
állított teaszerü keverékét **PARTOS C. MIKLÓS** hírneves new yorki gyógyszerész és ve-
gyész

"PARTOHERB"
VESEFŰ ÉS GYÖKÉRTEA
név alatt hozta forgalomba.
A "PARTOHERB" tehát nem mesterséges gyógyszer, hanem a természet aján-
dója. Hatás: megbicsebbíthetetlen külföldben a következő bajoknál: akinek hátfájása van, aki
hugyhólyag bántalmakban szenved, akinek a veselele súrú, foszlányos, szines, vagy nehézsúlyos,
akinek a szeméi karikálak, a szájja rossz, vagy lehellele büsz. De ne csak az használja
"PARTOHERB" akinek a vesebajok ezen tünetei mutatkoznak, de használjon "PARTOHERB"
"PARTOHERB" öreg, fiatal, férfi vagy nő egyaránt, mert arra mindenkinél szüksége van, hogy va-
sát bizonyos rövid időközönként megújítsa és ezáltal annak működését erősítse. A "PAR-
TOHERB" fokozza a vese működését, erősíti a húghólyagok és egyéb tisztítja is.
A "PARTOHERB" ára 6 dobozzal csak 5 dollár, 1 dobozzal 1 dollár. Elkészítése a le-
hető leggyorsabb. Ugy kell előkészíteni, mint a kávéé. Adja meg a "PARTOHERB" Őn is anonnal és
rendeljen belőle mindjárt 5 dollárért, mert így megtakarít 1 dollárt és megkíméli magát az
utánrendeléssel járó irrogató munkájától és postaköltségektől. Rendelését küldje mindig a
feltaláló és egyedül készítő következő pontos címre:
PARTOSPATIKA
160 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

**Éhségtől, nyomortól
védje meg a családját.**
**HOZASSA KI
Amerikába**
hozzátartozóit általam.
Bármelyik országban lak-
nak a rokoni, ki tudom őket
ide hozni.
HAJÓJEGYET minden vo-
naira eladok.
PENZT mindenható bizon-
ság mellett küldök.
ARMIN HERZEG
127 WASHINGTON ST.
NEW YORK CITY.

Utazás az óhazába

A ZOK az amerikai magyarok, akik
már átutaztak Európába s hajó-
jegyeiket a State Banknál, ennél a ha-
talmos amerikai pénztintézetnél szerez-
ték be, a legnagyobb hálaival gondolnak
vissza a bankra, amely szolgálatsze-
szelleg segédkezett nekik minden az utazás
járó elintézésében.

A ZOK az amerikai magyarok, akik
a nagy utat csak ezután szándé-
koznak megenni, a saját érdekében
cselkszenek, ha hajójegyeiket a State
Banknál szerzik be, mert itt lelkiüme-
retes kiszolgálás, gyors elintézés és
pénzmegetakarítás érnek el. Mielőtt
bárhol hajójegyet venne vagy pénzt
váltana, írjon felvilágosításért e címre:

The State Bank
378 Grand Street, New York

CLEVELANDI HIREK

MEGRÁGUL A VILAMOS VITELDIJ.

ST CENT LESZ A "CARFARE" A JÖVŐ KEDDTŐL KEZDVE.

Nem adnak majd hat jegyet huszonöt centért. — A város népének évi 2,000,000 dollárja...

Azok a Clevelandiak, akik villamoson szoktak járni, az idén 2,000,000 dollárt többet fizesznek viteldijak fejében...

De még kérdés, hogy az alkalmazottak megelégedésnek-e olyan fizetésemeléssel, aminőt kaptak...

A viteldiját, ami most nem egészen öt cent, mert hiszen hat jegyet lehet kapni 25 centért...

vasuti biztosnak erre vonatkozó javaslatát. A villamos jegyekből többet nem nyomtat a társaság...

Stanley szerint a villamos alkalmazottaknak nem lesz hasznuk a viteldij felemeléséből. Az alkalmazottak a munkaórák új beosztása miatt valószínűleg kevesebbet fognak keresni...

Samuel Rzepshewski lengyelországi fiú, aki hat éves kora dacára sakkmeisterekkel veszi fel a versenyt.

A KÖRORVOS KÖNNYEI.

IRTA: GERÁB ISTVAN.

Este, elalvás előtt valami gyerekek ösztönnek engedelmese, betartotta a régi babonát és megszámlálta a szobája menyezeteinek a gerendáit...

A szoba hideg volt s csak nehezen tudta rászáni magát, hogy a meleg ágyból kikeljen. Dízelt öntött a mosdófalra. Dídergetve kezdett az öltözködés...

A szobája, amit a kis város járósvosa kollégialis sziveséggel előre szerzett a számára, egészen csinos kis falusi szoba volt. A butorok benne egyszerű polgári butorok...

MI JOBB? Megtakarított pénzét kamatoztatni 5%-kal, vagy pedig kevesebbel. ATLAS

DEWAR A FEGYHÁZBAN. John Dewar volt rendőrhádnagyot, akit Robert Crawford agyonlővésett egy tőzpuska...

ki. — Nekünk orvosoknak különösen fontos, hogy ismerjék nek. — De délelőtt korezmázi! — szabadkozott.

— Egy-két deci jó bor, délelőtt sem árt. És itt mindenki ezt csinálja. Reggel, éhokra már szódásort isznak az emberek...

— Mjt játszik: kalábért, tarokkot? Nem, egyiket sem. Ő nem ért eddig rá, hogy kártyáznival megantalan.

— Széled félénkséggel próbált felenni erre a beszédre. Híszten ő éppen azért jött ide, mert olvasta, szászor hallotta, hogy rettenetes a nyomor, ami a vidékre, a falura szakad az orvoshiány miatt...

— Humbug, kedves kollega! Frázisok ezek! Hogy a cece-mökörban a halandóság itt is nagy, az szent igaz. — De mi volna, ha itt minden gyermek életben maradna...

— Csak vigyázn, csinján bánni az ilyen dologgal, mert még magára haragítja, fellázítja a faluk népet. Igen, érette ezt ő maga is, hogy közel jár már ehhez...

— Tárasságba kell járni barátom! Udvarolni a lányoknak, megúszni! Udvarolni, megnősülni. Igen, erre ő is gondolt már néha...

Gummlárak, KREJCI. Fekér Kerest Gyógyszertárban 26th Street és Lorain Ave. aról, Cleveland, Ohio.

Legujabb Diavat Szenzációs Olcsóság Tiszta gyapju öltönyök

\$ 35 Másutt \$45 és \$50

Vásároljon holnap, miáltal 10-15 dollárt takaríthat meg. Meglátja, lehetséges-e más úrlatban ilyen kitűnő tavaszi öltönyt 45-50 dollárnál olcsóbban beszerezni!

Goodlow's Good Clothes. Férfiaknak és fiatalembereknek. Cleveland: 503-505 Prospect Ave., Akron: 124 So. Main St., Youngstown: 107-109 W. Federal St.

ben kiesiny termetű, vékony ember volt és hozzá képest valóságos óriás-námba mehetett a város minden lánya...

A VÁROS ELMEBETEGEI

Dr. Salmon szerint még 8000 örlüt és hülye részére kellene helyről gondoskodni.

Dr. Thomas W. Salmon, a clevelandi kórháziigyi vizsgálo bizottság elmebetegségi szakértője szerint Clevelandban jelenleg vagy 8000 elmebeteg és hülye van kórházi kezelés nélkül.

Dr. Salmon szerint a jótékonyk: intézményeknek ezekkel az emberekkel van legtöbb bajuk.

Azt ajánlja a szakértő, hogy az állam gondoskodik a newburgi elmebetegintézetnek 2000 ágygyl való felszereléséről, építtessen kórházat a hülyék számára olyat, hogy legalább is 2000 beteget befogadhasson.

TILTAKOZIK A MUNKÁSSZÖVETSÉG.

A Cleveland Federation of Labor kijelentette, hogy nem tűri a bérautó-szabályrendelet fénykép és újjelenyomat pontjárnak végrehajtását.

John G. Owens, a Cleveland Federation of Labor titkára, utasítást kapott a munkásszövetség részéről, hogy értesítse W. S. Fitzgerald polgármestert és a városi tanácsot, hogy "a bérautó kocsisoknak Bertillon módszerrel való ellenőrzését nem tűri a munkásszövetség...

Owens szerint a szabályrendelet tulzsigoru s a sofför vezeték ellen irányul. A szakszervezet üzletvezetője szerint a sofför union kénytelen lesz feloszlani, ha a polgármester szentesíti a szabályrendeletet.

Fitzgerald polgármester kijelentette, hogy nem látja okát annak, hogy miért ne írja alá a szabályrendeletet, amelyet nagy többséggel fogadott el a tanács.

Zmunt tanácsos, a szabályrendelet szerzője, kijelentette, hogy a maga részéről nem hajlandó módosítani az ordinanccot. Szerinte nagy hibát követtek el a sofförök, hogy nem hajlandók kipróbálni sem a rendeletet.

Az új városi szabályrendelet nemcsak a bérautók viteldijait szállította le, de arra is kényszeríti a sofföröket, hogy a rendőrségen leadják fényképeket és újjelenyomatukat, hogy büntény esetén könnyebben kézrekeríthessék azt a soffört, aki gonoszattre vetemedik.

VIDEKI ELŐADÁSOK.

Detroit: május hó 6-án, csütörtök este a Peninsular Hallban a Beestelenek. Detroit: május hó 7-én, péntek este a Delray Kis Színházban a Muzsikus Leány. Lorain: május hó 8-án, szombaton este a Kocsisak Hallban a Muzsikus Leány. Youngstown: május hó 9-én, vasárnap este a Kossuth Körben a Muzsikus Leány. Alliance: május hó 10-án, hétfőn este a Szerb Hallban a Muzsikus Leány.

AMERIKAI MAGYAR SZINTÁRSULAT. Csak egy előadás! CLEVELANDBAN ELŐSZOR! Május 9-én, vasárnap délután 2.30-kor A PROSPECT SZÍNHÁZBAN

A muzsikus leány. Rendező: Horváth Lajos. Kar-nagy: Mártonfalvy György. Fővez. Kállós!

VIDEKI ELŐADÁSOK. Detroit: május hó 6-án, csütörtök este a Peninsular Hallban a Beestelenek. Detroit: május hó 7-én, péntek este a Delray Kis Színházban a Muzsikus Leány.

- A NIKOL FOGOLYTABO ALLOMANYA. Abonyi Ando, Abraham Jan, Veszprém, Adler Gyula, Acsi József, Acker Alajos, Ammer Jozse, Mezökövesd, Andris Káro, rövár, Antalic Istv, hegy, Anker Leo, Angele Jozse, Angele Janos, Arvaj Janos, Arany Janos, Auslaender, Szentes, Ari Janos, Alapi Andras, Ambrus Ant, comafalva, Ada Lajos, Ackermann, kocs, Balanca Vir, Barta Emil, Barta Jenö, perkiata, Balics Istvan, Báthy Zoltan, Nagyvárad, Barbarik An, Szmere, Bader Janos, Zsambék, Bárony Péter, Baghy Gyula, kemét, Bartha Déne, Bauer Hugo, Basztian Pé, var, Barna György, Bakti János, tes, Balázs Mart, Bálint Mihál, Bazil Peren

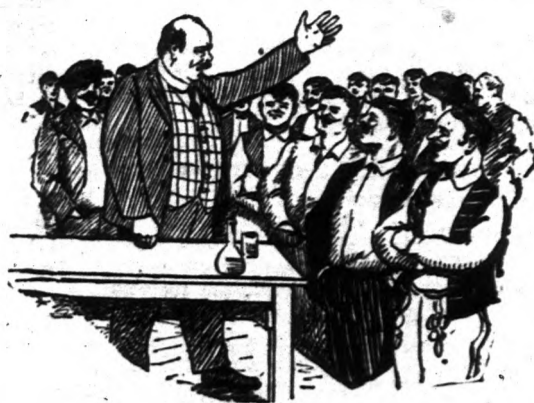
MAZAL. AZ AM FOC

- Egyetlen a magyarok, gondolk-a nek, hanem zibériai mag, Kevesen, hogy kereszt mentük ezt, The Springs, éptő és h, lat, Pitts, Körödi M., Mansfield, Horváth Jozs, sau St., Nagy Hugó, St. Shre, Berki József, O. gyűtész, dor István, József, \$100 Vár, pes, Zsigmon, József, Gá, Boros Ber, Lajos, H, Borbé Bal, Pasar Pál, New York, Harry Zwill, land, O, Fischer Pál, Pa, Fockó Józse, Kovács Hány, Lorain, O, Czafit Péter, Mátyas Gyöf, Minn., Szeher Lajos, Dak.

- Balázs János, Balog Andras, Barna Mihál, hán, Bauer Mór, cóc, Bartos József, Faier János, anya, Babrik János, Balog János, Bakos Lajos, Baros Ferenc, gyon, Bácskai Antal, Baksa Ferenc, Balics István, Benkó József, Belényesi Mik, tarta, Becker Mihály, Benk István, Berényi Imre, Bene János, paus, Benkó Arpad, nat, Belencics Pál, Dolics, Becker József, Nagyfalvy, Biro Albert, e, károly, Bindász Lajos, sziget, Biro József, Biro David, h, Bozsánzi An, csávár, Bogáti Károly, boly, Bodó János, e, rádmene, Boncsák János, Bor Lajos, h, Bodnár István, marnemeti.

Columbia

MAGYAR LEMEZEK

LEGYEN ZENE ÉS VIG KACAJ OTTHONÁBAN

10 INCHES — \$1.00.

E 4528 (A tót elvárás. —) — (Trófiás ének.) — Enakli Wm. Bajusz és L. Búgrás. Itt az alkalma jó egészségre kapni a hozzá az természetes gyógyszer kell amit, minden ember ismer: boldog szívből fakadó, gondatlan kacaj. Ez a két komikus dal jobban használhat, mint bármelyik erősítő gyógyszer. Ha beteg, egészséges kacaja magáé. Ha erős és egészséges, betegé neveti magát.

E NAGY ZENEI LEMEZEK OTTHONAT BOLDOGSÁGGAL TELITIK.

E 4107 (Rákóczi kesergő és Csinom —) — (Mert igazán csak a barnát szeretem. Cigányzenekar.) **E 4141** (Kondorosi csárdá mellett —) — (Mert igazán csak a barnát szeretem. Cigányzenekar.) **E 4210** (Jaj de bajos a szerelmet titkolni —) — (Betgyörgyök talpig vasban —) — (Zenekar.)

Kérje a nemzetközi hangszer-lemezek új árjegyzékét.

Minden Columbia üzlet szívesen eljuttatja Önnek ezen lemezek bármelyikét teljesen díjtalanul. Magyar zenedarábokat árjegyzékét is készséggel adja. Kérjen tőle.

Columbia lemezek legjobban hangzanak Columbia Gramofonán. **Ha lemezeket vásárol, kérjen Columbia lemezeket és mondja, meg a számat. Vigyázzon, hogy minden lemezen rajt legyen a védjegy.** **COLUMBIA GRAPHOPHONE COMPANY**

A NIKOLSK-USSURISKI FOGOLYTÁBOROK LEGYŐZETI ALLOMÁNYÁNAK NEVSORA.

- Abonyi Andor honvéd, Jászai. Ábrahám János e. é. ő. tizedes, Veszprém.
- Adler Gyula honvéd, Felsőőr. Acsi József honvéd, Sárköz. Acker Alajos tizedes, Pozsony. Ammer József e. é. ő. tizedes, Mezőkövesd.
- Andris Károly honvéd, Vágóvár. Antalicz István honvéd, Zeita-hegy.
- Anker Leó e. é. ő. tizedes, Pécs. Angele József honvéd, Budapest. Angele János honvéd, Zádorlak. Aray János honvéd, Keresztény. Arany János tizedes, Budapest. Auslander Sándor őrmester, Szentas.
- Ari János tizedes, Kisujjassák. Alapi Andor honvéd, Nagykatán. Ambrus Antal honvéd, Gyergyócsanakfalva.
- Asó Lajos tizedes, Brassó. Ackermann Adolf honvéd, Munkács.
- Batancs Vincze honvéd, Szeged. Barta Emil törzs. őrm., Kassa. Barta Jenő e. é. ő. tizedes, Nagyrákos.
- Balics István honvéd, Homonna. Bathy Zoltán e. é. ő. szkv., Nagyvárád.
- Barbárik Antal e. é. ő. tizedes, Szigetmonostor.
- Báder János e. é. ő. tizedes, Zsambék.
- Bárony Péter őrv., Szombathely. Baghy Gyula e. é. ő. őrv., Kecskemet.
- Bartha Dénes honvéd, Oklad. Bauer Hugo szkv., Szentlélek. Basztian Ferenc honvéd, Temesvár.
- Barna György tizedes, Makó. Bárti János honvéd, Sárkeresztény.
- Balázs Márton szkv., Budapest. Bálint Mihály őrmester, Budapest. Balint Ferenc szkv., Temesvár.

- Bognár Rezső e. é. ő. szkv., Hódmezővásárhely. Boszik József honvéd, Budapest. Bolfán István honvéd, Ondód. Bóna József honvéd, Tild. Boér Péter e. é. ő., Makranc. Bolányi Imre honvéd, Dorkaj. Braun Béla főszáz., Szeged. Bródi Sándor tizedes, Budapest. Brenner Tivadar e. é. ő. tizedes, Nyitra.
- Budai János huszár, Nyirbátor. Budai Ferenc őrmester, Csátrnád. Burány János őrmester, Zenta. Budai Gábor szkv., Fábánháza. Burghardt Adolf szkv., Monostoroszeg.
- Bujalkó Imre honvéd, Felsőbánya. Budai József honvéd, Budapest. Blufach Antal honvéd, Kiskomlós.
- Bugyi János honvéd, Nagykandrács.
- Baji András honvéd, Tolcsa. Bagi Lajos honvéd, Mezőbénye. Bálint Pál József honvéd, Bátor-keszi.
- Berger Iván honvéd, Szabadka. Beck Mihály honvéd, Nagytopony.
- Böszö Antal szkv., Rum. Brujman József tizedes, Szobránc.
- Barcsai Antal Odón e. é. ő. tizedes, Budapest.
- Barta Sándor szkv., Beregsom. Boldog György tizedes, Artarsca. Baier János tizedes, Apatin. Bak József honvéd, Ostoros. Bálint György honvéd, Lengyel-falva.
- Berta István honvéd, Szeged. Bottlik Sándor honvéd, Budapest. Bugje Menyhért honvéd, Óhatkocs.
- Berger Lajos honvéd, Képesen. Balog László honvéd, Komárom. Buchinger István honvéd, Bős. Bognár Mihály honvéd, Kengyel-tó.
- Báhl János honvéd, Nagyszalon-tó. Bara Ilés honvéd, Tasádfő. Brachár Antal honvéd, Újbánya.

- Dernei Ferenc honvéd, Revkó-mágyar. Dolmányi Béla e. é. ő. tizedes, Szarvas.
- Décsi József civil, Nagyzsuzs. Demeter Mátyas honvéd, Új-keszi.
- Dénes Sándor huszár, Nyárad. Dézsi László honvéd, Debrecen. Demján György honvéd, Eriut-szölők.
- Dirnfeld Arnold főszáz., Nyitra. Diósy András őrv., Técső. Dickmann Ferenc őrv., Szentfő-lőp.
- Dornik Márton honvéd, Rozsnyó-csucsom.
- Domokos Lajos e. é. ő. szakaszv., Budapest.
- Dobondi Dénes honvéd, Csikmadaras.
- Docz János őrmester, Arad. Donogán István e. é. ő. Durok János tizedes, Szécsény-kovács.
- Dvornák Viktor e. é. ő. tizedes, Kispeszt.
- Dugán György honvéd, Garam. Dénes Pál honvéd, Ipolyecse. Dira Árpád honvéd, Budapest. Dóra Mátyas honvéd, Kükékháza. Dubniczyk Pál honvéd, Dunabogdány.
- Dvornácska Mihály honvéd, Csantaver.
- Dávid Domokos őrv., Szárarajta. Dekány László honvéd, Kecskemét.
- Diószegi Gábor honvéd, Dószeg. Dankó Lőrinc honvéd, Budapest. Danka János honvéd, Jéke. Dániel Mihály őrv., Máriafalva. Doda Máté őrv., Hódmezővásárhely.
- Demján János honvéd, Gorán. Dianka András honvéd, Gyetva. Demeter András honvéd, Ezeny. Eufál Pál e. é. ő. tizedes, Mező-fény.
- Euer György tizedes, Egyházás-füles.
- Eisstein Lajos tizedes, Újpest. Eckert József honvéd, Szerény-ordas.

- Fürjes Géza honvéd, Omány. Felt József tizedes, Soroksár. Fruzsa Sándor főszáz., Versec. Fanti József honvéd, Budapest. Fábri János tizedes, Ledény. Fekete József tizedes, Hídegyér. Fejes István honvéd, Eriut-keszi. Ferenczi Bálint honvéd, Pere. Futó József tizedes, Budapest. Fekete Ilés honvéd, Csanádpalota. Fintor Sándor honvéd, Nyiró-domb. Fülöp András honvéd, Szentkötöny.
- Fülöp István honvéd, Abász. Fehér Pál honvéd, Pereg. Fehér Gábor honvéd, Szatmárnémeti.
- Fiedler Antal honvéd, Hajós. Fekete István honvéd, Kezthely. Gáspár János szkv., Homokos. Gáspár Dániel szkv., Székelyújja. Gáspár János honvéd, Solt-Vadkert.
- Gallé Viktor tiszth., Zenta. Gál Ferenc honvéd, Zsalya. Gál András honvéd, Gyöngyös. Gál János honvéd, Becskézaháza. Gál György e. é. ő. tizedes, Eger. Gál József honvéd, Heves. Gasparovics Mihály honvéd, Nagykeresnye.
- Gasparovics János honvéd, Nagykeresnye. Gajdos András honvéd, Kántorjánosi.
- Gebeli János honvéd, Kántorjánosi.
- Geringer János honvéd, Tessed. Géresz Jakab tizedes, Opatince. Gerstner Ferenc honvéd, Mór. Gerő Gusztáv e. é. ő. tizedes, Budapest.
- Geiger Alfréd e. é. ő. tiz., Hatvan.
- Geréb László e. é. őnk., Nagybecskerek.
- Geiszt János honvéd, Budakeszi. Gézi Félix honvéd, Kistapolca. Glöck Viktor e. é. tizedes, Budapest.
- Geiser Alfréd e. é. ő. tiz., Hatvan.
- Geréb László e. é. őnk., Nagybecskerek.
- Geiszt János honvéd, Budakeszi. Gézi Félix honvéd, Kistapolca. Glöck Viktor e. é. tizedes, Budapest.
- Geiser Alfréd e. é. ő. tiz., Hatvan.
- Geréb László e. é. őnk., Nagybecskerek.
- Geiszt János honvéd, Budakeszi. Gézi Félix honvéd, Kistapolca. Glöck Viktor e. é. tizedes, Budapest.

Mentsük meg a szibériai magyar hadifoglyokat!

AZ AMERIKAI MAGYARSÁGTÓL VÁRJÁK MEGVÁLTASUKAT A SZIBÉRIAI FOGOLYTÁBOROK SZERENCSETLEN, SORSULDÖZÖTT MAGYARJAI.

Egyetlen jelszót ömernek e pillanatban egész Amerikában azok a magyarok, akiknek lelkéből nem halt ki a jó érzés, akik részvételt gondolnak az ezer sebből vérző magyar népre, akik nemcsak beszélnek, hanem ha kell, cselekednek is. És ez a jelszó: Mentsük meg a szibériai magyar hadifoglyokat!

Ha minden beületes érzelmi amerikai-magyar eleret tesz kötelességének, akkor MEGMENTÜNK AZ ÉLETNEK MINDEN EGYES SZIBÉRIAI MAGYAR SZENVEDŐT.

- The Springer Service házi-építő és hirdetői vállalat, Pittsburgh, Pa. \$100.00
- Körödi M., 67 N. Diamond, Mansfield, O. 50.00
- Horváth József, 134 Nassau St., New York City 25.00
- Nagy Hugoné, 212 Milam St., Shreveport, La. 25.00
- Berki József, The Plains, O. gyűjtése: \$10.00 Sándor István, \$2.00 Sipos József, Berki József, \$1.00 Varga Balázs, Képes Zsigmond, Kerekes József, Gubaczi Károly, Boros Bertalan, Veres Lajos, Horváth Ignác, Borbé Balázs 22.00
- Pazar Pál, 284 Ave. B., New York City 10.00
- Harry Zwilling, Cleveland, O. 10.00
- Fischer Pál, Phoenixville, Pa. 10.00
- Foockó József, Aliquippa, Pa. 10.00
- Kovács Vendel, Ried Ave., Lorain, O. 10.00
- Czafit Péter, Milford, N. J. 10.00
- Mátyas György, St. Cloud, Minn. 10.00
- Szeker Lajosné, Selby, So. Dak. 10.00

- Schwindt Henrik és neje, Veszprém., Ajka \$5. leányuk Aranka \$1.00. ifj. Rózsás Sándor \$2.00. Szabó Eszti, Zalambék, Talándörög \$1.00, címők 3008 Chatam Ave., Cleveland, O. 9.00
- R. Grecz gyűjtése a Hotel Winton-ban 7.00
- Vasm. alsóági Balhási József és neje Tóth Anna, So. Lansing, N. Y. 5.00
- Tóth Antal, So. Lansing, N. Y. 5.00
- Szekeres András, Free-mont, O. 5.00
- Neivirt Gyula, Fremont, O. 5.00
- Gevay Ferenc, W. Minnaha, St. Paul, Minn. 5.00
- Kovács Áron és neje, St. Johns, Mich. 5.00
- Szilágyi, moscai illetőségű Tyukodj József és neje, Carnegie, Pa. 5.00
- Nagy Imre és családja, Duffield, Mich. 5.00
- Demeter Károly, Portland Point, N. Y. 5.00
- Abaujm., szalai Bartók István, Stockbridge, Mich. 5.00
- Litresits Mihály, Plano, Ill. 5.00
- Mrs. I. S. Kovács, A. L. Philips farm, Coraopolis, Pa. 5.00
- Id. Székely György \$3 és fia Székely Ferenc \$2. Woodbridge, Man., Can. 5.00
- Zsuppán Imre, Dola, O. 5.00
- Sentenyi Kálmáné, 2040 W. 48th St., Cleveland, O. 5.00
- Dénes Gáspár, 344-17 St., Milwaukee, Wis. 5.00
- Dávid János, Aurora, Ill. 5.00
- Lackó János, Vímoseki, Vt. 5.00
- Galezky Ferenc, Fairport, O. 5.00
- Focht István és családja, Woodbine Ave., Cleveland, O. 5.00
- Papp Sándor, Macdonaldtown, Pa. 5.00
- Kovács János gk. lelkes, Perryopolis, Pa. 5.00
- Manykó Mihály, Bolts, Pa. 3.00
- Kohler Jánosé, Kipton, O. 3.00
- K. Stiedly, 12 Grany St., Norwalk, Conn. 2.00
- Daragó Mihály, Worth, W. Va. 2.00
- Simkó Mihály, Switzer, W. Va. 2.00
- Takács József, Flint, Mich. 2.00
- Béda György, Prince George, Va. 2.00
- Mrs. M. Gajan, Racine, Wis. 2.00
- Gyüllinger József, Indiana Harbor, Ind. 2.00
- Hatrani Gábor, Medina, O. 2.00
- Horváth István, Bretz, W. Va. 1.00
- Weisenbacher Pál, Bretz, W. Va. 1.00
- Tóth András, Waukegan, Ill. 1.00
- Pányi J., Joliet, Ill. (Fogadást) 1.00
- Miss Anna Ehaus, Newark, N. J. 1.00
- Gall Gőndör József, Lorain, O. 1.00
- Ternyik György, Lyndon, Pa. 1.00
- Zvezdovics Vendel, Scalp Level, Pa. 1.00

- Balázs János honvéd, Oros. Balog András huszár, Tar. Barna Mihály honvéd, Szakálháza.
- Bauer Mór e. é. ő. szkv., Galoc.
- Bartos József tizedes, Budapest. Baier János e. é. ő., Beszterce-alyca.
- Babrik János tizedes, Sárdás. Balog János honvéd, Erdőtelek. Bakos Lajos honvéd, Erdőtelek. Baros Ferenc e. é. őnk., Kisbárcsony.
- Bácskai Antal szkv., Budapest. Baksa Ferenc tizedes, Kaposvár. Balics Lajos szkv., Koránka. Benkő András honvéd, Tura. Beck Pál e. é. ő., Hatvan. Baer Henrik tizedes, Fogaras. Bekk Jenő e. é. ő. tizedes, Székelyhídvár.
- Beck Vilmos e. é. őnk. tizedes, Kalocsa.
- Bernát János tizedes, Szihalom. Berdó János honvéd, Budapest. Berta János honvéd, Bata. Bertó József honvéd, Pécs. Belényesi Miklós huszár, Mezőtáras.
- Becker Mihály szkv., Szepliget. Benák István tizedes, Baja. Beni Imre honvéd, Szentes. Bene János honvéd, Felcsütáspás.
- Benkő Árpád tizedes, Mezőbátány.
- Belencsik Pál honvéd, Drávaföld.
- Becker József e. é. ő. tizedes, Nagykároly.
- Biró Albert e. é. ő. tizedes, Nagykároly.
- Berácz Lajos szkv., Máramaros-sziget.
- Biró József honvéd, Alsópáti. Biró Dávid honvéd, Felcsütáspás. Bozsánzi Antal őrmester, Póncsavár.
- Bogáti Károly őrmester, Felsőbánya.
- Bodó János e. é. ő. tizedes, Nyáradmetre.
- Boncsér János tiszth., Kassa. Bors Lajos honvéd, Csád. Bodnár István e. é. ő. szkv., Szatmárnémeti.

- Baszarab Péter honvéd, Munkács. Balázs Ignác honvéd, Nádas. Bazi András honvéd, Áthátoksz. Bálint Sándor tizedes, Szuzsath. Balta Pál honvéd, Orosháza. Bura István honvéd, Csákmé. Berger Mihály szkv., Debrecen. Breier János vadas, Budaörs. Cseh József e. é. ő. tizedes, Mohol, Ada.
- Czigány István e. é. ő. tizedes, Budapest.
- Czakor József e. é. ő. tizedes, Arad.
- Csasztulik Vilmos e. é. ő. tizedes, Vác.
- Csaló Jenő honvéd, Erdőtelek. Csáti Imre tizedes, Bereasztmár. Csehfalvai Imre honvéd, Medve. Cserrepes Jenő e. é. tizedes, Csepel.
- Csikós Sándor tizedes, Budapest. Csóti György honvéd, Budapest. Csókás Kálmán e. é. ő. tizedes, Arad.
- Csaszalik Vilmos e. é. ő. tizedes, Arad.
- Csaló Jenő honvéd, Erdőtelek. Csáti Imre tizedes, Bereasztmár. Csehfalvai Imre honvéd, Medve. Cserrepes Jenő e. é. tizedes, Csepel.
- Csikós Sándor tizedes, Budapest. Csóti György honvéd, Budapest. Csókás Kálmán e. é. ő. tizedes, Arad.
- Csaszalik Vilmos e. é. ő. tizedes, Arad.
- Csaló Jenő honvéd, Erdőtelek. Csáti Imre tizedes, Bereasztmár. Csehfalvai Imre honvéd, Medve. Cserrepes Jenő e. é. tizedes, Csepel.

- Elekes József honvéd, Újkirgyós. Elekes Sándor e. é. ő. őrv., Budapest.
- Eperjessy Imre e. é. ő. szkv., Temesvár.
- Erdélyi Agoston honvéd, Zsigád. Eichinger János tiszth., Linz. Eppinte Károly honvéd, Nyiregyháza.
- Eichenwald József őrv., Szekszárd.
- Farkas László honvéd, Kunzentmiklós.
- Farkas Tibor e. é. ő., Nyiregyháza.
- Farkas Károly honvéd, Gyermán. Farkas Simon honvéd, Bustavám. Fazekas István honvéd, Pusztakanizsa.
- Faber József e. é. ő. tizedes, Szatmárnémeti.
- Fodor János honvéd, Eger. Fekete Zoltán e. é. ő. szkv., Somorja.
- Feldmann Mayer e. é. ő., Beregszász.
- Filipi Ferenc tizedes, Zombolya, Budapest.
- Fischer Alajos honvéd, Sopron-keresztény.
- Fischer Edwin e. é. ő. szkv., Budapest.
- Fischer Antal honvéd, Lendvavölgy.
- Fiala Lajos e. é. ő. szkv., Budapest.
- Fiala János honvéd, Felsőbánya. Filipi Ferenc tizedes, Zombolya. Fodor Arnold honvéd, Temesvár. Fodor András honvéd, Békéscsaba.
- Forró Ferenc e. é. ő. szkv., Budapest.
- Friedmann József e. é. ő. tizedes, Nagyhalmagy.
- Frank Mór szkv., Debrecen. Friedmann Albert honvéd, Magyarvaskút.
- Fűrészes József honvéd, Szigetvár. Fűrész Sándor e. é. ő. szkv., Budapest.
- Füller András őrv., Zavod. Fülöp József honvéd, Nőgrádvölgy.
- Fülöp László honvéd, Felsőbátány. Fizi János honvéd, Kapuvár.

- Grossmann Jeremiás szkv., Budapest.
- Grünfeld Mór honvéd, Budapest.
- Gruber József e. é. ő. tizedes, Siofok.
- Grifony Antal honvéd, Budapest.
- Grossmann Márkus honvéd, Vámonfalva.
- Grünbaum József tizedes, Karjanica.
- Greskovics István e. é. ő. tizedes, Eger.
- Dubovics János honvéd, Estergom.
- Gyegyina Ferenc e. é. ő. tizedes, Kecskemét.
- Gyeni István honvéd, Döbrögek.
- Gyömör István honvéd, Temesvár.
- György Antal e. é. őnk., Budapest.
- György Domokos e. é. őnk., Nagyvárád.
- Györke Ferenc honvéd, Kolozsvár.
- Gyöngyösi Mihály e. é. őnk., Martfa.
- Gyöngyösi József honvéd, Kispeszt.
- György Vencel honvéd, Csikszenttamás.
- Gódor István honvéd, Zaámok. Grantner Mihály honvéd, Körömcobánya.
- Gréger József honvéd, Laborcso.
- György Vencel honvéd, Csikszenttamás.
- Gugó Mihály honvéd, Valkó. Görbics Lajos őrv., Szentelérny. Gombos József honvéd, Mezőnyék.
- Grazer Mihály honvéd, Vác-Ráth.
- Gerő Dénes honvéd, Háromszek.
- Gyeniáska András honvéd, Divorosi.
- Gergely Ferenc honvéd, Zetánfalva.
- Gallei Mihály honvéd, Nagykáta. Magl József honvéd, Nagykároly-falva.

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

Jótállunk

...könyvek...

Jótállunk

...könyvek...

Jótállunk

...könyvek...

Jótállunk

...könyvek...

Low's Clothes

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

Low's Clothes

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

Low's Clothes

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

Low's Clothes

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

...könyvek...

VASÁRNAP

szabadság Sunday Magazine

Az aranypéNZ meg a rézgaras

EGY FIATAL NŐ szobájában — édes-meleg volt itt a levegő s a függöny a mely ablakról lankad-
tan, bágyadtan hanyatlott alá — karcos ivelt fábu tükrös asztal állt a sarokban. Itt a sarok-
ban, szobájában a fiatal teremtesnek, — hízemre mondom, nem tudom ki volt e nő? — Itt a
sarokban sejtelmes homály szőtte fátylát a tojásdad alakú tükörre, melyet citromsárga fából fara-
gott rózsák öleltek körül. A tükrös asztal ládjájában pedig, a fenéken, ennek is a sarkában egy árva
rézgaras kuporgott. Már régen, nagyon régen hevert itt a láda fenekén. A rézgaras maga azt kép-
zelte, hogy már több száz esztendő óta van itt, már oly iszonyu régen, hogy nem is tudott már
rája visszaemlékezni, hogyan és mi módon került ebbe a börtönbe? Végre, ebben az iszonyatos egy-
formaságban, végre, egyszer, történt valami. Kivülről neki ütődött valami a láda fenekének. A
lökésre az egész fiók megrendült és a láda előre tolódot. Egy keskeny rés támadt és azon bágyadt
fénycsáv lopózott be a ládába.

— Mily csoda! ujjongott a rézgaras és boldogan nézett szét. Azonban érdes, szátkás, poros desz-
kafalnál egyebet nem látott. De legalább némi világosság hatolt be a nyomoru börtönbe és most
már változatosabb lett a rab rézgaras élete. Volt nappala és volt éjszakája. Számon tartotta őket.

A rézgaras kíváncsian kukucskált ki a résen, — de semmi egyebet nem látott, csak a menyezet
szürke rajzából egy darabkát, — mikor egyszerre halk neszt hallott maga fölött és a következő pill-
anatban valami fényes tárgy gurult be nagy csözenéssel a résen.

— AranypéNZ! — mormogta ijedt csodálattal a rézgaras és bámulva nézte az aranyat.

— Jó napot, fenséges ur, — szólalt meg félénk, alázatos hangon.

— Jó napot, — mormogta kedvetlenül az arany és végignézett a szegény garason. — Kicsoda
ön? — kérdezte és oly hideg volt a hangja, hogy a garas megborzongott. — Kicsoda ön? Tán nikkel?
— Nem, nem, — tiltakozott szerényen és hízogó hangon a garas, bár jól esett neki, hogy nikkel-
nek nézték — nem, én rézgaras vagyok. Csak a portól van, hogy nikkelnek látszom.

— Rézgaras? — kérdezte az aranypéNZ és olyan volt a hangja, mintha valahonnan igen ma-
gasról jött volna.

— Solgálatjára, fenséges ur, — felelt a garas és boldog volt, hogy szóba állottak vele.

De öröme nem tartott sokáig. Az aranypéNZ elhallgatott és gögös, némaságba burkolózott.
Nyilván nem tetszett neki a paraszt társaság és bizonyára haragudott a sorsra, mely idegurította a
láda poros, érdes fenekére. Így telt el két, három nap.

— Kézd, mióta van itt? — fordult hirtelen a rézgarashoz.

— Ó, régen, fenséges uram, — felelt sietve a garas — idejét sem tudom már, hogy mióta.
Egészen boldog vagyok, fenséges uram, hogy méltóztatik így kitüntetni. Az unalom és sötétség év-
százada után mily fényes társaságba jutottam. Kegyeskedjék elmondani, mi ujság a nagyvilágban?

A kérdés igen ostoba! — mormogta bosszusan az aranypéNZ.

A rézpéNZ röstelkedve hallgatott el. De később eszébe jutott, hogy a gögös ezüstpéNZek mily ba-
rátságossá váltak mindannyiszor, valahányszor származásuk iránt érdeklődött.

— Fenséges uram! — szólalt meg bátorságra kapva, de azért remegő hangon — kegyeskedjék
beszélni fenkölt származásáról.

— Öseim istenek voltak! — szölt barátságosan az aranypéNZ.

— Ah, — sóhajtott a rézgaras.

— Nagy darab arany feküdt a folyó homokos partjában. Több ezer éve annak. A folyóvíz ki-
mosta körül a homokot és az arany — az én ősem — napvilágra került. Hatalmas darab arany
volt és isteneket öntöttek belőle. Templomukba vitték, úgy imádták őket az emberek! Az én őseim!
— Mily csodálatos! — sópáncodott a rézpéNZ.

— Később más istenek jöttek, — folytatta megvetően az aranypéNZ — őseimet megolvasztot-
ták, korona lett belőlük és sok büszke király hordott minket a homlokán. Aztán jött egy új király,
az nagyon elszegényedett, beolvasztotta a koronáját és így lett belőlünk péNZ és szerteszóródunk
a világba. Istenek voltunk és ide jutottunk. Ilyen a világ folyása!

— Ó, Istenem! — sóhajtott a rézpéNZ.

— Én ön? — kérdezte leereszkedően az arany — az ön származása?

— Én megvallom, egy homályos bányában születtem. Aztán katlant olvasztottak belőlem és
lekvárt főztek bennem.

Egy kis undor bántotta az aranypéNZt, de leküzdötte. Most már abban a kedvben volt, mint
a tömlőbe vetett király, aki eljászik az egérről. Eleinte eljászkodzik, aztán megbáratkozik vele,
később kiönti előtte a lelkét.

— És mondja, barátom, — kérdezte az aranypéNZ — milyen volt az élete folyása?

— Hát bizony tarka-barka volt, kegyelmes uram. Nyugágom sohase volt!

— A péNZnek nincs nyugalma — jegyezte meg az aranypéNZ.

— Hát akkor ebben közösek vagyunk, nagyságos uram — szölt bizalmasan a rézgaras. —
Kicinyes élet volt bizony az enyém. Finom, meleg, uri zsebekben nem igen laktam. Kibóltak on-
nan egyszerre. Hamis jótékonyág eszköze voltam. Alamizsna.

— Ó, ó! De azért érdekes! — vélte az aranypéNZ és csakugyan kíváncsiság és érdeklődés volt
a fehéjázó hangjában.

— Egyszer azonban, — folytatta a rézgaras és hirtelen fölemelte a hangját — egyszer azon-
ban megmentettem egy ember életét.

— Ugyan, — szölt fitymálva és irigységtől remegő hangon az aranypéNZ s csakugyan egészen
sápadtnak is látszott az irigységtől — ugyan, maga képzeledik.

— Nem képzeledöm, — felelt erős, büszke hangon a garas. — Az országot porában feküdtem
egyszer — egy gyerek ejtett oda, akit sóért küldtek, — már régen feküdtem ott, a tehén megta-
postak, por, piszok belepett. És egyszer aztán, egy vándorlegény jött arra, aki már majd meghalt
éhen, de büszke volt és koldulni nem tudott.

— Ah, ez szép!

— Meglátott, megcsillant a szeme, fölemelt, megcsókolt...

— Megcsókolta?

— Megcsókolt, ha mondom! Kenyeret veit rajtam... szóval megmentettem az életét!

— Mily boldog ön! — kiáltott föl az aranypéNZ.

— Még egyszer szeretném látni, — melázott el a rézgaras. — Bizonyára nagy ur lett belőle!
Vajjon megismerne-e?

— Ön boldogabb, mint én! — fakadt ki az aranypéNZ, meglepedve gögijéről. — Mert nem
hiszi, barátom, kedves testvérem, hogy mily nyomorult is az én fényes életem!

— Ön bizonyára tuloz, kartárs ur, — vélte a rézgaras és áldotta sorsát, hogy sikerült így fel-
emelkednie.

— Ön megmentette egy ember életét, én miattam meg százé pusztult el!

— C! — borzongott meg a garas.

— Én sohse pihentem nyugodt, meleg emberi kézben. Én mindig hideg, reszkető ujjak közt tán-
coltam. Sápadt, torz arckokat láttam. Ártatlan lelkeket vásároltak rajtam; virágsziromtesteket váltot-
tak meg velem, aki elvesztett, megölte magát értem; aki megtalált, azt én öltem meg nem egyszer!
Csodás álmokat adtak el értem! Elloptak. És megöltek értem egy öreg zsidót; de nem találtak meg
nála, a mellénye benső zsebébe rejtöttem és a vér keresztül szívárgott rajtam. De lemosták rólam.
És innen egy leány zsebébe vándoroltam, aki odaadta értem a rózsáit. És miért, miért? Azért tán,
hogy megtartsanak? Nem, hogy megszabaduljanak tőlem, hogy fölváltsanak, apró pénzre, garasra,
garasra, olyanra, mint ön, kartárs ur, ahogy az előbb mondtotta. Mert itt mindent fölvaltanak, min-
dent fölvaltanak, engem is, pedig istenektől származom és úgy fénylik az egész valóm, mint a nap.
Es tán elsírta volna magát a keserűségtől, de hirtelen kirántották a lábát.

— Ó, hiszen itt van! — kiáltott egy hang: egy puha, fehér női kéz nyult a ládába és hirtelen
mezdulattal fölkapta az aranypéNZt. Oly mohón nyult utána, hogy rózsaszínű körmét beleütötte az
érd s deszkába. Aztán visszatolták ismét a ládát, sötétség lett újra és a rézgaras egyedül maradt
ismét. Talán nem háborgatják másik száz esztendeig.

A SZÜLŐGYILKOS

A CHATOU mellett elterülő nádasban egy reggel két hullát fedeztek fel — egy férfit és egy nőt — kik életükben már tullepték az ifjuság korát. Vagyonuk révén mindketten előkelő társadalmi állást foglaltak el, mindössze néhány hónap előtt keltek egybe, mert az asszony csak három év óta volt özvegy.

A rendőri nyomozás semmit sem derített fel. S miután a kikérdeztet hűsok vallomása sem vezetett nyomra, már éppen be akarták szüntetni a vizsgálatot, midőn a szomszédos falvak egyikéből Georges Louis, a fiatal asztalos, kit közönségesen csak "polgár"-nak neveztek, önként jelentkezett.

Minden kérdésre így válaszolt:

— A férfit két éve, az asszonyt pedig hat hónap óta ismertem. Gyakran jöttek hozzám, hogy régi butorokat ujittassanak, mert ebben a szakmában nagyon jártas vagyok.

De ha azt kérdezték tőle, hogy miért gyilkolt, makaesul mindig csak ennyit felelt:

— Mert meg akartam őket ölni!

Egyéb vallomásra nem volt rábirható.

A gyilkos köztudat szerint törvénytelen gyermek volt, kit szülei elhagytak, mintán falura adták dajkaságba. Más néven nem ismerték, mint Georges Louisnak. Midőn felesperedett, oly rendkívüli értelmességet, finom ízlést és veleszületett gyengédséget árult el, mint aminővel társai közül egyik sem bírt. Ezért nevezték el "a polgár"-nak s ezentul nem is hívták másképp. Feltűnő ügyességet árult el az asztalos mesterségben, melyet pályául választott magának. Különböző regényeket olvasni, — lelkesült a felforgató és forradalmi eszmékért, befolyásos válszó volt és lelkes szónokokat tartott a munkás vagy parasztyűléseken.

Ügyvéde az örültségre alapította védbeszédét. Miként is lehetett volna másként megmagyarázni, hogy a mesterember megölte legjobb rendelőt, a gazdag és bőkezű pártfogókat, kik két év alatt háromezer frank értékű munkát rendeltek nála. Cselekedetének csakugyan csupán egyetlen magyarázata lehetett: az örültség, a magasabb társadalmi osztályból kizárt egyén rögeszméje, ki meggyilkolva két ártatlant, boszt akart állni az egész polgári rendben.

A fényes védőbeszéd után a helyeslés moraja töltötte meg a termet és mindenkinek az az érzése volt, hogy az ügyvédnek nyert ügye van.

Ekkor az elnök a szokásos kérdéssel fordult a vádlotthoz: — Védelmére van valami mondanivalója?

Az alacsony termetű fiatal ember felállt. Lenszinü haja volt és nagy, szürös tekintetű szürke szemekkel bírt. A gyengének látszó fiu erős és csengő hangon beszélt, s alig néhány szó után hirtelen megváltoztatta a róla alkotott véleményét.

— Elnök ur, — mondta — miután nem óhajtok bolondok házába kerülni, mert ennél még a guillotint is előbbre helyezem — tehát mindent bevallok!

— Igen, megöltem azt a férfit és azt az asszonyt, mert szülei voltak!... Itélen feleltem!

Az asszony, kinek titokban fia született, dajkaságba küldte gyermekét. Ar-

ról talán nem is tudott, hogy büntársa, mely vidéken helyezte el az ártatlan lelkét, kit örök nyomoruságra, sőt mi több, pusztulásra kárhoztattak. Mert tartásdíjat nem fizetve érte, a dajka úgy járhatott volna el, amint az oly gyakran megcsik, hogy a kinozástól és éhezéstől valami halálos betegségben sorvad el az ilyen gyermek.

De az a nemeslelkű asszony, ki engem táplált, becsületes és inkább anyám volt, mint saját anyám. Felnevelt, bár bünt követett el irántam, midőn kötelességét teljesítette. Sokkal helyesebb, ha pusztulni hagyják azokat a nyomorultakat, kiket különféle iszeretlen emberek közé, mint piszkot a szemétdombra.

Azzal a bizonytalan érzéssel nőtem fel, hogy valami becsületes hordozok magammal. Az iskolában — s ezt büszkén vallhatom — a legértelmesebbek közé tartoztam. Így valószínűleg becsületes, talán kiváló ember válik belőlem, elnök ur, ha szüleim nem követték volna el ezt a bűnt, hogy elhagytak.

Igaz, nekik köszönhettem életemet. De az élet vajjon boldogságot jelent-e?... Az enyém mindenesetre nagy szerencsétlenség volt. Hisz, mikor eltasztottak maguktól, beleestek abba a szégyenletes, embertelen és aljas bűnbe, melyet valaki iránt csak elkövetni lehet. Boszumat tehát kiérdemelték. Ők estek bűnbe, míg én csak áldozat voltam. Én védtelen voltam,

TAVASZ

... Olykor barát az alkonyati csend
Libegve száll a harmatos mezőn át;
A kis torony harangja messzi cseng:
A vén jegenye megnyújtja árnyékát;
Elnémul minden nótázó ajak,
Felszívódnak a bitor sugarak
S eljő az erdők ringató szele...

Ha alkony nincs, csak ellenséges éj,
Rossz cimborája minden rémületnek;
Az érző szív s a rettegő veszély.
Tiltott csókjából nőtt árnyak születnek,
Az éj kacag a háztetők felett,
Nehéz palástja nyomja szívemet,
Minden súlyával lelkekre tapad...

Az én tavaszom öszről álmodik,
A tiéd még a boldog nyárra gondol
S a fényekből, melyben dusháldoklik,
Csak egy sugár jut nekem irlalomból.
Falusi fény és városi mámor...
Csodaszép leány, — a egy kopott vándor,
Kinek szivében vágyak tüze ég:
— Én kedvesem,
Szép kedvesem, találkoznék-e még?

ők irlalom nélküliek. Szeretetet kellett volna irántam érezniök s helyett megtagadtak!...

A megsértett ember üt, a meglöpött erőszakkal is visszaszerzi tulajdonát, a

IRTA: GUY DE MAUPASSANT

megesalt, kijátszott és meggyalázott pedig... ö!... Engem erkölcsileg loptak, kinoztak és gyaláztak meg. Szülei nagyobb vétet követtek el, mint mindazok, kiknek pillanatnyi felhevülésben elkövetett bűne önk előtt menthető!

Igen, öltém, hogy megboszuljam magamat! Ehhez jogom volt. Cserébe vettem az ö boldog életüket azért a borzadályos létért, melyre kényszerítettek.

A szülőgyilkosság vádja tapad lelkeimhez, elnök ur!... De szülei voltak-e azok az emberek, kiknek szemében rettenetes teher, borzalom és gyalázatos folt voltam s kikre születésem szerencsétlenségét és folytonosan fenyegető szegényt hozott?... Tehát, eltüntettek. Azonban végre elérkezett az idő, midőn rám került a sor, hogy ugyanazt tegyem velük!...

És még a közmltban is kész voltam őket szeretni... Amint már említettem, atyám két év előtt lépett először műhelyembe. Semmit sem gyanítottam. Butorokat rendelt, de előbb, a mint aztán kiszült, a papnál kérdezősködött felőlem, mely titoktartás kikötése mellett.

Később gyakran visszatért. Polyton el látott munkával és jól fizetett. Ilyenkor mindenféléről elbeszélgettünk s már vonzalmat is kezdtem iránta érezni.

Ez év elején magával hozta feleségét: anyámat, ki midőn belépett műhelyembe, annyira reszketett, hogy valami idegbajra gondoltam. Széket és egy pohár vizet kért. Egy szót sem szólt, csak örült arckifejezéssel nézte a butorokat és férje kérdéseire röviden igennel vagy nemmel válaszolt. Midőn távoztak, kis sé bolondnak tartottam.

Azután ismét felkerestek. Anyám most már nyugodt volt s uralkodni bírt érzelmein. E napon elég hosszasan maradtak s végül nagyobb rendeléssel tisztelték meg. Még háromszor láttam őket anélkül, hogy gyanítottam volna valamit.

Egyizben gyermekkoromról és szüleimről kezdtek beszélni. — Asszonyom, — mondtam — az én nyomorult, gonosz szülei eltasztottak maguktól!

Anyám szívéhez kapott és elájult. Ekkor kezdtem sejteni a valót. De óvakodtam, nehogy eláruljam magamat, mert azt akartam, hogy ö közeledjék.

Természetes, hogy az eset után én is tudakozódni kezdtem. Kisült, hogy anyám első férjének halála után, csak fél év előtt keltek össze. Rebesgették ugyan, hogy már akkor is szerették egymást, de erre semmi bizonyíték sem volt. Az élő bizonyíték én lettem volna, de engem jól elrejtettek, talán abban a reményben, hogy ugysis megnősülök.

Egy este anyám ismét megjelent, mint mindig, most is férje kíséretében. Ezuttal igen meghatottnak látszott. Midőn távozni akart, hozzám lépett és így szólt:

Jó indulattal viseltetem ön iránt, mert becsületes fiúnak és ügyes munkásnak látszik. Egy napon valószínűleg meg fog házasodni, s hogy szíve szerint választhasson feleséget, erésztésére leszek. Engem érzelmeim ellenére adtak először férjhez és így tudom, hogy az ember mit szenved. Most gazdag vagyok, vagyonom felett szabadon rendelkezem, de gyermekem nincs!... Fogadjon el tehát tölem hozományt...

S ezzel egy lepecsételt borítékot nyújtott felém.

(Folytatás a 10-ik oldalon)

Nikola végzete

A LEKENCEI kastély és dominium ura alig másfélévi házasság után golyót röpített a fejébe és rögtön meghalt. Biztos kézzel hajtotta végre a dolgot; pontosan, meggondolva, nagy hidegvérrel. Sápadt, finom arca nem változott a halálban; kissé vézna, magas alakja úgy maradt a szőnyegen elnyulva, mintha aludnék. Karjára nyugtatott fejével, boldogan, mint egy gyermek. Még arra is ráért, hogy a nehéz Colbert-revolvert visszategye az asztalra, ahonnan fölvette.

A hivatalos apparátus még aznap délután megjelent a kastélyban, s az özvegyen maradt fiatal báróné rendkívül heves, mondhatni durva, sőt határozottan póriás tiltakozása dacára, elrendelte a törvényszéki boncolást és nyomban végre is hajtotta. A vizsgálóbíró kitiltotta a teremből az ingerülten lármázó (szitkozódó) hölgyet s esendőröket állított az ajtó elé.

A törvényszéki orvos elégedetten bólintott. — Helyes, semmi keresete itt, — ugymond — „ennek a személynek...” — Az urak általában fel voltak bősülvé a báróné ellen — főleg az orvos. A jó, öreg doktor bácsi szaporán törülgette a szemüvegét és morgott, mint a medve. Gyerekkorától kezdve ismerte az öngyilkos bárót: ő volt háziórvosa is — barátja inkább — de ő nem tudta lebeszélni a szerencsétlen házasságról, mely — imhol — halálát okozta. Idő előtt. Miközben műszereit egyenként kirakosgatta s szeméi most már inkább az orvos, semmint a jóbarát tekintetével vetődtek az asztalon fekvő, mozdulatlan hullára — elmondott egyet-mást az uraknak.

— Sok, ugynevezett „forradalmár” járt már így — dörmögte, fejével intve — mint ez itt... de az emberek nem okulnak, s a föld a maga roppant egykedvűségében könyörtelenül tovább forog...

Jó másfél esztendővel ezelőtt a „forradalmár” a kastély nagy szalonjában fogadta váratlanul Lekencére érkező kegyelmes nagybátyját, ki ugyancsak hideg arccal siklott el a fiatal ember szívélyes vendéglátása fölött s ebéd közben merőben közönyös dolgokról beszélt. Főlemlítette utazásának kellemetlenségeit és hajlott korát, mely az ily kivételes erőfeszítést immár nagyon megéri, sőt alig bírja — mégis eljött, mert sem ő, sem a család nem tartják elképzelhetőnek a lehetetlent.

— Tudod, hogy miért jöttem? — mondotta rövid hallgatás után.

— Nem tudom, kedves bácsi, — válaszolta a fagyos kérdésre a báró és udvariansan mosolygó arccal rögtön hozzátette: — nyilván azért méltóztatott idefáradni, hogy saját szemével lássa, miként sikerült parasztát átváltanom? Nos, bácsika, biztosítom önt, hogy egészen jól érzem magam, sőt néhány hét óta felséges gyönyörűségnek tartom fekete rozkenyérrel a frissen fejt kecsketejet...

— Ne viccelj, Nikola, — a dolog komoly. E pillanatban nem vagyok oly hangulatban, hogy tréfát méltányoljak ott, ahol csak kellemetlenséget és szegényt látok.

— Bocsanat... a kifejezés...

— Igazad van: helytelenül fejeztem ki magamat. Nem szegényről van itt szó, hanem szerencsétlenségről. — javította ki lassu, száraz hangon a kegyelmes ur, — a te szerencsétlenségedről, Nikola...

— Azt hiszi, kedves bácsi!

— Leveled cinikus hangja győzött meg róla, hogy ezuttal komolyabb veszélyben forogsz, mint midőn az orvosok minden izgalomtól és felindulástól szigorúan eltiltottak s te mégis részt vettél a tavalyi regatán... ennél fogva szükségem van a mi segélyünkre. Röviden arról van szó, hogy nősülni akarsz.

— Ugy van!

— El akarsz venni egy leányt, aki nem hozzád való.

— Ezt ön nem tudja, kedves bátyám.

— Tudom.

— Ha megengedi, holnap meglátogatjuk.

— Ismétlem, hogy nem vagyok tréfás hangulatban. — felelte viszszaütő nyugalommal a kegyelmes ur s a jéki szélén megvillant valami bántóan kevély vonás, — nem azért jöttem ide, hogy ezt a falusi nevezetességet megcsodáljam, hanem azért, hogy erről a házasságról, mely méltatlan hozzánk, minden rendelkezésemre álló eszközzel lebeszél-

jelek és Telvilágosítsalak az igazságról. Nagyon leköteleznél, Nikola, ha jól megérténéd, amit mondok.

— Megérttem, legyen nyugodt...

— Ugy! Hát nem is tagadod? Nem is szépited?

— Ellenkezőleg! — hangzott a könnyed, de határozott válasz, — nagyon őszinte leszek és minden kérdésre azonnal felelni fogok.

— Nőül akarsz venni?

— Igen.

— Meggondolád, hogy mit teszel?

— Meg.

— A következményeket is?

— Mindent! Tehát a következményeket is.

A báró nagyon határozottan beszélt. Ugy érezte, hogy egész eddigi élete a cél nélkül vándorló bogár fizikai élete volt, — itt kezdődik, most, ebben az órában az erejét és szárnyait kibontó férfi. Az igazi ember. A „holnap” verőfényét sóvárgó öntudatos lény, kinek repülését a konvenció és önzés megakarja akasztani.

— Mindent meggondoltam, kedves bácsi, és arra a meggyőződésre jutottam, hogy a társaságnak mindaddig, míg nem szoruló rá és nem tanácsait, sem jóindulatát nem kérem — ehhez a dologhoz semmi közem. Abban a világban, melyben nekem is szerencsém volt élni, ellenkező nézetem méltóztatni lenni... tudom... de azóta sokat utaztam idegen, republikánus levegőt szívtam, istentelen... okos... könyveket olvastam — s jelenleg roppant nyers meggyőződésem vannak.

— Például!

— Nem hiszem, hogy önt az ilyesmi meg tudná hatni... — folytatta eléggé észrevehető gunnyal a báró — nem érdekli nyíltan az sem, hogy forradalmár lettem, aki nem ismer tekintélyt önmaga fölött egyetlen oly kérdésben sem, mely a szívét, a boldogságát, szóval azokat a legbensőbb érzéseket érinti, melyeknek kielégítése az én gyönyörűségem, elbukásuk az én szerencsétlenségem... Senki másé! Ugy tetszik, hogy ez érzésekhez némi jogaim vannak! Békében hagyok mindenkit, nem kérek, nem várok, nem ogadok el senkitől semmit, — méltányos tehát, ha az én elhatározásomat is tisztelben tartják. Különösen találom, ha az embert már akkor elutasítják, midőn még semmit sem kért, sőt még csak távolról sem gyanítottam, hogy kérné akar.

A kegyelmes ur nem mutatott meglepetést. Még azt sem érezte, hogy e szászor kijésélt banalitásokon már ötven év előtt is csak mosolyogni tudott. Hangja változatlan maradt. Meggondolt, fakó és száraz — mint mindig.

— Igen... mindez szépen hangzik, — mondotta nyugodtan.

— Kérem! Nem frázis, amit kijelentettem.

— Elhiszem, de a társaság...

— Oh! Imádom a társaságot!

— A társaság nem érdemli kicsinyléseidet, te azonban megérdemled, hogy vakaságodat a későbbi szomorú tapasztalat a legridegebben megbüntesse. Ne givány saját boldogtalanságod árán meggyőződni szavam igazságáról, — mert ennek a kemény leckének árát esetleg életeddel kellene megfizetned... Öreg ember vagyok, sokat éltem, sokat tapasztaltam... sokszor csalódtam: jogom van így beszélni. Nősülni akarsz. Jól van; nincs kifogásom ellene; kötelességed. De arra semmi sem kötelez hogy ép ésszel kivégezd magad.

— Boldog akarok lenni.

— Szeretnél boldog lenni, de nem leszel az. Ismered azt a leányt, akit el akarsz venni?

— Természetesen!

— Nem ismered, — mondotta hidegen a kegyelmes ur — gyanítasz valamit és ismerni véled, de ez csak önámítás, s egy tetszetős külső szemfényvesztése — a belső talalom megismerése nélkül. Néhány hete vagy mindössze itthon...

— Böven elég!

— Arra elég, hogy a kettőtök között lévő társadalmi, születési és lelki különbségeket böven megismerhetted volna... A leány közönséges falusi parasztnak... amolyan félparaszt, egy erdőmesternek... a leánya...

— Mondjuk, hogy így van!

— Ez az erdősz becsületos, jó és derék ember lehet, — nincs kifo-

ASSANT

alázott pe-
leg loptak,
Szüleim na-
mindazok,
ben elköve-
l

szuljam ma-
rébe vettem
borzadályos

pad lelkem-
am voltak-e
nében rette-
lázatos folt
erencesétlen-
tő szegényt

Azonban
rám került
velük!...

kész voltam
említettam,
szópr mühe-
ttam. Buto-
nt aztán ki-
tt felőlem,
lett.

Folyton el-
tt. Ilyenkor
s már von-
ni.

a feleségét:
műhelyembe,
mi idegbajra
pohár vizet
szólt, csak
el nézte a
kérdéseire

gy nemmel
voztak, kis-
tam.

felkerestek.
nyugodt volt
erzelmeim. E
an maradtak
rendeléssel

g háromszor
l, hogy gya-
mit.

mekkoromról
tek beszélni:
— mondtam

g gonosz szü-
maguktól!

ez kapott és
edtem sejteni
ítam, nehogy
at, mert azt
tözeledjék.

hogy az eset
ozódni kezd-
y anyám első
tán, csak fél
sze. Rebesget-
már akkor is
de erre sem-
n volt. Az élő
tem volna, de
tek, talán ab-
n, hogy ugyis

am ismét meg-
ig, most is fér-
Ezuttal igen
szott. Midőn
szám lépett és

viseltetem ön
ületes fiúnak
snak látszik.

színi meg
hogy szíve sze-
n feleséget, se-
Engem érzel-
adtak először
dom, hogy az
ed. Most gaz-
nyonom felett
ezem, de gyer-
n el tehát tö-

borítékot nyuj-

(aldalon)

gáson ellene, elhiszem azt is, hogy a maga nemében és a maga kicsiny körében tisztességtudó, jónevelésű, sőt disztigvált ember, aki megérdemli, hogy ura megbecsülje, — de cseléd ura szolgálatában, egy cseppel sem különb, mint akármelyik béresed vagy kocsisod. Kedves Nikola... ennek az embernek a gyermekét akarod magadhoz emelni. Nem érzed, hogy ilyesmi csak nagyon ritkán sikerül? Sokkal gyakoribb, hogy aki valakit magához akart emelni, — lesüllyed abhoz, akit Től akart emelni... és többnyire megful a lábán.

— Vannak kivételek is.
— Vannak, de — ismétlem — nagyon gyéren. A társaságban most még csak kevesen tudják, hogy egy közönséges falusi szépségnek a kedvéért — ki akarod magadat tisztítani az emberek közül, s ha tanácsomra hallgatsz, nem is fogják megtudni soha.

— Mit tanácsol, bácsi?
— Azt tanácsolom, Nikola, hogy hagyd el azonnal ezt a falut és kisérj föl engem Pestre. Ott ismét megjelensz a társaságban, s a gyanus sajnálkozásnak egyszerre vége szakad. Ezt tanácsolja a józan ész és ezt az önmagad, neved, és családod iránt való férfias kötelesség.

— Más szóval, mondják le mindenről, amitől boldogságomat várom.
— Nevezd, aminek akarod.

— Tehát bűnnek nevezem! Sőt gyávaságnak! Lemondani — ilyen tekintetek miatt — a szerelemről, mi egyéb gyávaságnál?

— Frázis, Nikola... Az ugynevezett "csillogó rakéták" és teatralis pose-ok iránt koromnak nincs érzéke. Hatvannyele évvel túl vagyok az ilyesmin. Egyenes választ kívánok.

— Kívánjon bármit, szívesen teljesítem. Ebben az egy dologban azonban nem fogadhatok el sem tanácsot, sem követelést.

— El voltam rá készülve, — bólintott fejével a kegyelmes ur — hogy ellenkezni fogsz, azt azonban nem gondotam, hogy ez a piros-pozsgás, kitűnő étvágyú dajkaszepe ennyire elragadott. Azt kell hinned, hogy a női-erő egészséges virulása tett vakká... de ne feledd, hogy ilyesmi — ily féktelen mértékben — csak a gyenge emberekkel szokott megtörténni. Később be fogod látni, hogy e gyengeség miatt, melynek karakterét nem akarom jellemezni, minden értékedet eljuttatad. Fordulj vissza, Nikola, még van idő.

— Nem tehetem.
— Kérlek... A saját érdekedben...

— Jól meggondoltam a dolgot, kedves bátyám. Se guny, se kicsinylés, sem az ön megjegyzéseire hasonló lealázási szándék nem riaszt vissza. Nem vagyok se gyermek, se szelvítorla. Meg fogom mutatni, hogy elhatározásom következményeit hordozni tudom és nem vagyok annyira gyámoltalan, hogy a társaság önkénykedése előtt meghátráljak.

— Nikola! Megint frázisok...
— Ugyan kérem, mi voltam én eddig? Mit dolgoztam, mivel mutattam meg, hogy az emberek becslésére jogaim vannak? Hová pusztult el harminc évtized az életemből? Hol van a tudás, a gyakorlat, a termőképesség, amely alkotni és építeni tud? Micsoda szörnyűségesen renyhe és szürke életet éltem! Látnom kell, hogy szegénysorsu iskolatársaim évről-évre emelkednek, míg én, a szerencse fia, az "egyetlen" Lekenezei Miklós ma is ugyanazon ismeretlenségben járom a hétköznapi élet jól kitaposott útját, mint tíz évvel azelőtt.

Kisvárosi és falusi esetek

Andrássy és a tisztartója.

Ez az elmésség abban az ó-korban történt, amikor még a gazdákat a hat forintos buza busította és a nyolc forintos buza hangolta széles jó kedvre.

Ebben a boldog időben halhatatlan emlékü külügyminiszterünknek Andrássy Gyula grófnak Tiszadobon volt egy Kurzweil Gyula nevű tisztartója. Az egyedüli ember a gazdaságban, aki a mindig ötletes grófnak visszaviczcelhetett. Mikor 1880-ban a dobi birtokon a cséplést befejezték, a gróf Kurzweil javaslatára egész buzatermését eladta a Borsod-miskolci gözmalomnak mázsánként hat forint és ötven krajcárért.

Két nap múlva Tiszadobra megérkezett a Lloyd esti lapja. A gróf éppen a tanyán volt és egy boglyában heverésze, olvassgatta a terménytőzsdé híreit. Egyszerre csak reá támad a tisztartóra:

— Maga szerencsétlen, Kurzweil, mit csinált maga? A maga biztatására eladtam a buzát 6 forint ötvenért és most látom a Lloydból, hogy a buza ma már nyolc forint.

Kurzweil a legnagyobb egykedvűséggel felelt:

— Kegyelmes uram, ha én ma előre tudnám, hogy mi történik holnapután, akkor én nem a kegyelmes ur buzáját adnám el, hanem a magamét.

Ezért a választért a gróf megbocsátotta a harmincezer forintos károkozást.

Egy karriér kezdete.

A nevet mellőzzük. Igen érdemes férfi volt, már nem él és nem ő volt az oka, hogy közéleti karrierje egy példátlanul ravasz trükk révén indult meg. Lehet, hogy nem is tudott róla. De annyi bizonyos, hogy az eset úgy történt, amint alább közöljük.

A kitűnő férfi fiatal korában egy vidéki városban lépett fel képviselőjelöltnek. A városban volt talaja. A hivatalnokok, latájnerek, kereskedők, iparosok mind akceptálták. Ellenben a

városhoz csatolt husz falu népe nem volt hajlandó reá szavazni és a maga köréből léptetett fel egy jámbor, malomlatti politikust.

A kerület központja, a város kissé megrökönyödött és attól tartott, hogy a husz falu majorizálja a várost. Ezért a városi pártvezetőség egy példátlan ravaszra merészkedett. A választás napján a város végén hajnalban egy fa bódét rögtönöztek és abba beültettek egy pár embert, akik megalakultak álnéplékek, áljegyzőnek, álbizalmi férfiaknak. Mikor a jámbor falusiak a távolból kocsin a város alá érkeztek,

a bódé láttára valamennyien leszálltak és ott a legnagyobb lelkesedéssel leadták szavazatukat szeretett jelöltjükre. Aztán — szorgos munkaidő lévén — hazasiefték.

Odabenn a városban pedig ezalatt szépen megválasztották a Koronaszálló előtt felállított bódében a városiak kitűnő jelöltjét. A jámbor falusiak dultak-fultak mérgükben, de később ők is nevettek a dolgon.

Az általános, titkos.

Istenben boldogult Orbán Balázs bárróval, a nagy székel hazafival valami

— Ki az oka? Miért köszöntél le a mandátumról?
— Nem vagyok odaváló... Nem elég erős a gyomrom....

— A követséget is otthagytad...
— Oda is más gyomor kell, mint az enyém.
— Nos... akkor? Miért panaszkodol? Azt hiszed, hogy én talán csupa rózsalevélen érkeztem idáig, ahol vagyok? Vagy a többiek? Mindnyájan! Hare nélkül nincs győzelem, — jó gyomor nélkül nincs emésztés, nincs életerő; nincs friss vér, nincs mód, — hogy az ellenséget és az akadályokat legághassuk. Mit akarsz?

— Boldog akarok lenni!
— Erkölecsi bukásban nincs boldogság.
— Kérem... hagyjuk ezt a dolgot! Ön, kedves bácsi, azzal, hogy engem lebeszélni igyekezett, megnyugtatta lelkiismeretét. Most azonban meggyőződött róla, hogy javíthatatlan embert lát maga előtt, aki a társaság kedvéért nem hajlandó elhatározását megváltoztatni. Legjobb tehát, ha ezt az elveszett embert sorsára hagyják. Majd elbánik vele az élet!

— Igen, ez be szokott következni. Még pedig sokkal hamarabb, Nikola, semmint képzeled.

— Számítok rá, bácsi, hogy így lesz! — válaszolta mosolyogva a báró. — Nincs kifogásom ellene, ha kijelenti a társaságnak, hogy egy konok forradalmárral több van a földön, s hogy ez a szerencsétlen ember többre becsüli a szívét, semmint a vérpádot, mely a társaság vesztörvényszéke részéről fenyegeti.

A kegyelmes ur sajnálkozó mozdulattal intett.
— Kár érted, Nikola! Sajnálom, hogy önmagad végezed ki magadat.

— Oh, nem! Hiszek a föltámadásban!
Erre az utolsó mondatra kapott választ. A kegyelmes ur többé egy szóval sem tért vissza a dologra. Egy napig még ott maradt a kastélyban, kipihente magát, azután kihajtatott a nyárádtói vasuti állomásra, s a gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

A törvényszéki orvos diktálta a boncegyezzkönyvet:
"...az agyállomány általában, a lobulus paracentrális, nemkülönben a gyrus centralis anterior, valamint a gyrus centralis posterior, a lobulus paracentrális superior és a gyrus frontalis medius, körzeti tájékaikkal együtt, vérszegények, encephalomalaciára hajlamosak..."

Most hirtelen félbeszakította a diktálást és lemutatott a kastélyt övező kertbe. Ott, egy óriási platán közelében, az özevgy báróné sugdosódott a fiátfalvi uradalom fiatal ispánjával, kit herkulési termete és vadsága miatt általában csak "veszett bivaly"-nak hívtak.

— Ezekhez sülyedt a szerencsétlen, — dörmögte haraggal, s a vizsgálóbíróhoz fordulva, így folytatta: — valószínű, hogy midőn meggyőződött az igazságról, inkább a szegény, semmint az elkeseredés adta kezébe a fegyvert. Szégyelte a bukást, hová ez a személy sodorta....

Belátta, érezte, hogy ezeken nem boszulhatja meg magát, ha százszor egymásután végzi is ki őket, — kivégezte tehát önmagát... mert korpá közé keveredett... s megették a disznók. Az egészen főleg az a szomorú, hogy rendszerint az ilyen nemes érzésű, tisztultabban, szebben, ideálisabban gondolkozó "forradalmár"-t eszik meg a disznók... mint őt... azok, ott lenn... a beestelenek.

Irta:
Aranyi Lipót

Vasárnap és mindennap gondoljon arra, hogy a bankbetét a legbiztosabb.

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET.

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk. Anyagilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van védve minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILÁRD.

Alapítke, tartalék és betétek összege \$2,857,097.76

Általunk kiállított betétkönyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamatosul visszafizetjük. Pénzküldés Magyarország minden részébe a legolcsóbb napi árfolyam mellett.

NÉMETH ÁLLAMI BANK

NÉMETH JÁNOS, ELNÖK

FŐÜZLET: 10 EAST 22nd STREET, NEW YORK, N. Y.
FIKÜZLET: 1597 Second Avenue, Corner 83rd Street

kor régen kortesuton jártam és a báró szép programbeszédje után szintén a hordóra kerültem. Jóképű, szinmagyar, szürös atyafiakból állott a hallgatóság, egytől-egyik rendíthetetlen negyvennyolcas. Azt fejtegettem előttük, hogy a függetlenség és 48-as pártnak mindig egyik legkiemelkedőbb program-pontja volt az általános, titkos választás, amely egyedüli övszere a vesztegetésnek és az egyéb választási visszaélések. Miután láttam, hogy a hatás a lehető legminimálisabb, sőt inkább kelletlen, mint szimpátikus, előszedtem egy apercue-t, amelyet akkoriban nekünk Kautz Gyula dr. professzrunk beszélt azegyetemen:

— Hát, kedves polgártársaim, — mondtam — hát nem gyönyörű dolog az, ami az igazi demokrácia hazájában, Amerikában történt? Egy falusi kastélyban lakó gyáros befogat és utnak indult. Mikor már a kapun kifordul a kocsis, ló, a kocsis hátrafordul és azt kérdi urától:

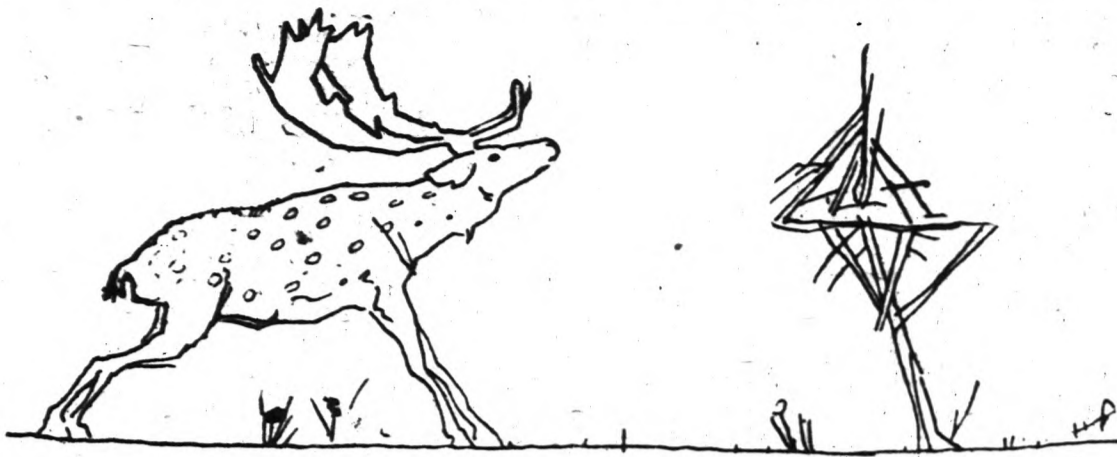
— A választásra?
— Igen.

— Uram, ön kire szavaz?
— A republikánus Johnsonra.

— No, én pedig a demokrata Garrlickre. Mondok valamit. Az ön szavazata és az én szavazatom nullifikálják egymást. Ezért ne strapáljuk végig ezt a nagy utat, hanem forduljunk szépen vissza. Ezzel egyik párt se nyer, se nem veszít, ellenben mi ketten nem töltjük el a napot hiába.

Azt hittem, hogy ez a demokratikus párbeszéd nagyon fog tetszeni az én kedves székbali atyámfiaiak. Nagyön csalódtam. Egy két mándlis, ezüstgombos tanyai gazd' uram haragosan szólt felénk.

— Ne már pedig én amondó vagyok, hogy ha az én kocsisomnak is éppen annyit ér a voksa, mint a mennyit ér az enyém, akkor süssék meg az urak a tudományukat az általános titkossal együtt. Akkor én nekem nem kell a szavazat.

AZ ÉSZAKI SARKVIDÉKRŐL

Jégország titkaiból. — Kik vállalkoztak eddig az északi sark felfedezésére. Sikertelen és kevésbé sikeres expedíciók.

Sikerült is levágnodniok délfele annyira, hogy már a szibériai partoktól csak a jégmentes, nem épen széles tenger választotta el őket, melyen egy kis szerencsével át lehetett csónakon is kelni.

Itt a parancsnok De Long, három részre osztotta embereit. Egyik csónakon ő maga parancsnokolt, a másikon Chipp hadnagy, a harmadikon pedig Melville mérnök.

Szeptember 12-én kezdték meg az átkelést s egy darabig baj nélkül ment minden, hanem a következő éjjel erős vihar támadt, mely végkép elválasztotta egymástól a csónakot.

A Melville csónakja szerencsésen partot ért a Léna folyó torkolatánál, igaz, hogy nagy nyomorúságban; a tíz ember nagyobb része, akik ezen csónakon voltak, beteg volt, elfogyott kezekkel, lábakkal, egy matróz pedig a sok szenvedés folytán megőrült. Melville azonban nagy elszántsággal fölfelé indult a hatalmas Léna folyón, míg benszüllöttre akadt, kinnél magát kissé kipihénvén, újra bátran visszafordult, hogy elmaradt társait felkeresse. Azonban önfeláldozása hiábavaló lett, nem találhatta rájuk, mire megint visszafordult s Irkucskba érkezett. Ilyenformán tehát a "Jeanetta" utasainak legalább ez a kis része megmenekedett.

Hogy a másik két csónak utasait is megmentsek, arra nézve semmit sem mulasztottak el, különösen az orosz kormány és az amerikaiak.

A következő tavaszon sikerült is az elveszetteket feltalálni, sajnos azonban már csak a hulláikat! Egy puskacsó, mely a hóból kiállott, vezette nyomra a kutatókat. Ahol erre ráakadtak, ott elkezdtek ásni s a hó alatt nyolc lábnyi mélységben megtaláltak két hullát. Odább megint egy emberi kar meredt ki a hóból, mely épen a szerencsétlen parancsnoké De Longé volt, kinek hullája egy lábnyira feküdt a hó alatt. Így akadtak egymásután a többiek hullájára is, melyeken még most is meglátszottak a kiállott borzasztó szenvedések nyomai. Így nagyobb résznek a keze meg volt égve, látszott, hogy melegezés közben a tűz mellett érte őket a halál. Némelyik mellett pedig rágott bórdarabokat találtak, ami bizonyította, hogy milyen éhséget kellett szenvedniök.

Megtalálták a De Long naplóját is, melybe míg csak bírta, feljegyezte a kiállott borzalmakat. Ezen feljegyzések nyomán ismertetjük ezen szerencsétlen csoport szörnyű sorsát.

Tehát amint a szerencsétlen csapat az észak-ázsiai partokat szinte elérte, azonképen mint Melville, délfele indult, remélve, hogy valamely emberlakt helyre talál. Sajnos, hogy ez nem teljesülhetett. Roppank fázadalmak közt, nagyon szakadozott, hiányos ruhákban bolyongtak a kietlen havas sivatagon és a mi legborzasztóbb volt, már élelmi szerük is egészen elfogyott.

Október 1-sején még minden embernek jutott félfont iramszarvas hus és egy kis tea, de azután ez is elfogyott s 3-ikán már le kellett ölniök az egyetlen életben maradt kutyát, hogy ameddig lehet, annak húsvál tengessék életüket. A hideg borzasztó volt s ha éjjelre valami szikla enyhében meghuzhatták magukat, az már némi szerencse számba ment. Az emberek napról-napra gyengültek s egynek elfogyott lábujjait le kellett vágdálni, másikat pedig, ki félig megőrülve eszméletlen kívül volt, kellett a többinek szállítani, pedig bizony kinek-kinek a maga terhe is sok volt.

Október 4-ikén egy elhagyott kunyhóra akadtak, hol egy kissé kipihenték magukat. Mindenki kapott egy kis darab kutyasültet és kevés teát, az indián vadász, Alexát pedig vadászni küldték, ha valami zsákmányra tehetne szert. De bizony nem kedvezett a szerencse. Alexa vad nélkül tért vissza s bőrig átázva, mert a jég leszakadt alatta. Közben iszonyatos vihar tört ki s mindnyájan hálát adtak Istennek, hogy az éjszakát legalább fedél alatt tölthetik.

Másnap megint nem tudott Alexa semmit sem lőni, a vihar pedig folyvást dühöngött. A sok szenvedés miatt meghalt egy társuk; léket vágtak a Léna jegébe s ott lebecsátották. Ez volt a temetés.

Október 7-ikén elfogyott a kutyahús is. Egy kevés pálinkát ittak meleg vízzel s ezzel indultak tovább a terhes utra. Menetközben négy ember alatt leszakadt a jég, mire meg kellett állni s tüzet rakva megszáritkozni. Ezalatt Alexa vadászni ment s hozott is egy hófoglyot, melyből levest főztek. Így folyt a keserves utazás napokig; az emberek mindjobban gyengültek, pedig október 10-én már a pálinka is elfogyott. Ekkor már oly nagy volt az éhség, hogy szerszámaikról leszedett bórdarabokat kezdtek enni.

Ez időtől fogva De Long feljegyzései mind rövidebbek, mind szakadozottabbak lesznek, látszik, hogy már ő is végkép kimerült. De hadd beszéljen maga a naplója:

Október 13-ikán száraz fűzfa levélből teát főztünk: ez volt a napi eleség. Halálra ki vagyunk fáradva. 14-én ugyanez volt a koszt, egy kanál olajjal. Isten kezében vagyunk! 15-ikén megettünk két ócska csizmát. Két társunk nem bír mozdulni. Alexa sem. Imádságot tartottunk. 17-ikén Alexa haldoklik; mivel pogány volt, egyik társunk megkeresztelte őt. En pedig imádkoztam a betegekért. Este felé éhség miatt meghalt a jó és hü Alexa. 18-ikán csendes enyhe idő, hóeséssel. Délután a szegény Alexa holttestét a folyam jegére vittük s befedtük jégdarabokkal. Október 19-én sátrunkat is szétvagdaltuk, hogy abból fagyott lábainkra bocsort csináljunk. 20-ikán nagy hideg. Két társunk haldoklik, az egyik éjjel mellettem meghalt. A másik is elműlik délfele. A többi betegért imádkozunk. Gyengék vagyunk, hogy a halottakat eltakaríthassuk. Október 23. Mindnyájan nagyon gyengék vagyunk. Imádkozunk. Lábaink fáznak. Nincs lábbeli. Október 28. Egyik társunk meghalt. Október 29. Az éjjel meghalt Dreszler. Október 30. Boyel és Gortz meghaltak. Collins haldoklik...

Itt végződik a szomorú napló, melynek írója maga is kiszenvedett, s a mint láttuk, az egész társaság egyetlenegy tagja sem kerülte el borzasztó sorsát.

A "Polaris" utazása.

Az amerikai Hall kapitány egyike volt a legbuzgóbb sarkvidéki kutatóknak, ki előtt azon cél is lebegett, hogy a szerencsétlenül járt Franklin és társai nyomait felfedezze. Ezért két ízben is nagyobb utazást tett, midőn is, második utazása alkalmával, 1864-től 1869-ig, öt telet töltött az eszkimók között, mely idő alatt maga is szinte eszkimóvá lett, amennyiben már egy ülő helyében megevett 15 font nyers húst s megivott rá harmadfél pint halzsírt!

Ezen utóbbi utazása után nemsokára, megint újabb utazásra szánta magát a "Polaris" nevű hajóján, melyen rajta s legénységén kívül néhány eszkimó is volt, már az 1871-ik év szeptember havában meghaladt a 82-ik szélességi fokot, tehát oly magasra felhatolt, mint előtte senki más. Ezen a tájon, nyári időben, mossusz-marhát, jegesmedvét s rókát nagy mennyiségben talált, aztán meg lemmitget, mely apró állat némileg a mi hőrsögünkhöz hasonlít. A hőmentes földdarabok mohával voltak borítva, melyből piros és kék színű, de szagtalan virágok tűntek elő. Legnagyobb növény volt itt a törpe fűz, mely 15 centiméternyi magasságra megnőtt. Lehetett néhány pillangót és méhet is látni.

Októberben a télhez hozzákészültek s Grönland észak-nyugoti végén kényelmes telelő házat csináltak s Hall kapitány szánkán neki indult az észak felé eső ismeretlen tájaknak s onnan szerencsésen vissza is tért. Hanem ez volt az utolsó utazása a bátor embernek, mert november 8-ikán, rövid betegség után meghalt s ott temették el mélyen megszorodott társai a jég és hó rideg hazájában. És ő, a vezér, a legbátrabb, legtapasztaltabb, legerősebb lett az egyetlen áldozata ezen híres utazásnak, míg a többiek, habár kimondhatatlan szenvedelmek és fázadalmak után, mindnyájan meglátták később szülőföldjüket.

Midőn a vezér meghalt, senki sem gondolt többé arra, hogy észak felé folytassák az utat, hanem igenis hazafelé, annyival is inkább, mivel a hajó már nagyon megrongálódott, a szén pedig fogyatékán volt.

A hajót tehát megindították délfele, mihelyt a jég ezt a következő 1872-ik évben megengedte; hanem október 15-én már ismét befagytak s a hajó annyira megsérült a jég nyomása miatt, hogy annak elsüllyedése elkerülhetlenné vált. Ezért az utasok egy nagy jégtáblán kunyhót építettek, az élelmi szereket oda kezdték hordani, hogy ha a veszedelem bekövetkezik, legyen hova menekülniök.

Egy éjszaka szörnyű vihar támadt s utasaink fokozott sietséggel folytatták az élelmi szerek kihordását, midőn a hajó egyszerre csak nagyot roppant, helyéből felemelkedett s a másik pillanatban már a megszakadt jég magával ragadta. A meglódult hajó nagy gyorsasággal vitte magával az utasok egyik csoportját, míg a másik amattól elszakadva ott maradt szörnyű vihar közepén, az ingatag jégtáblán.

Lásuk előbb ez utóbbiak sorsát.

(Folytatjuk)

MOSSON DÖRZSÖLÉS NÉLKÜL!

Ha azt akarja, hogy egy heti ruhája ki legyen mosva gy cenért hófehérre minden dörzsölés nélkül, akkor használja a Mitchell Magic Mosóport. Ne mártalmos a ruhára, sem a kézre. Megpuhítja a legkeményebb vizet is. Kiveszi a zsír pecsétet, vért, stb. s nincs benne mérég, amely tönkre teszi a ruhát a harmadik mosásnál. Megér-e a felesége egészsége egy centet? Hozassa meg, mi adunk egy dollárért annyit, mint más társaságok háromért. Póstköltség 10 cent. Egy csomag 6 hónapra elegendő. Irjon magyarul, mert magyarok vagyunk. Mail Order House, Glenfield, N. Y. Ügynökök kerestetnek.

A budapesti Az Ujság
 így közli naponta az
 élelmicikkek árait

BUDAPESTI POSTA

(Ujjé a ligetben nagyszerü)

Az első napsugár, a mely végre, két heti esőzés után, kiragyogott az égen, a ligetbe esalta ki az embereket. Délben a Stefánia-ut eleven a sétálóktól, délután pedig megtelik embersokasággal a vurstli, gyermekéveink boldog emléke, a hol öt krajcárért élénk varázsoló dott a tündérország meg a mesevilág. — Milyen is ma a mutatványos-tér? Bizony nagyon megváltozott. Hiányoznak első sorban a bakák és a sapkák mellől a vergóniák, hiányoznak a Julesák meg a Marisok, a kik a konyhák befentesei szerint dob-uteai barokba járnak el uzsonnázni. A Beketow-cirkuszt átkezesztették Fővárosi-cirkuszszá, most dolgoznak benne a mázoló és kárpitosok, hogy két hét múlva megkezdhesék az előadásokat. Még egy-két hely zárva van, de már ropognak a céllövöldékben a pusok, már járnak a ringlispilek, selymes fiúcskák esalogatják a konyhák szépeit,

hogy "hát kérlek". Ugynis a "hát" az kettőt jelent, a "no" szó hármát, a kérélek pedig a duplát. Azután megjelent Bella Nella, a tetovált világosoda. A leányt az édesatyja két éves korában Ame-

sokára alkalmasint örökséget kapok, mely re számítottam bár, de mégse vettem bizonyosnak. Miután ilyen módon megjelmezték jellememet, bemondtam a jellemzőt és az első magyar nemzeti hajóhintában gyönyörködtem, a melyre egy kislány kapaszkodott fel s a mikor a hajó a legmagasabb régiókban járt, jónak látták egy forró esőkbán egymást szerelmükről biztosítani.

rikában tetováltatta. Az egész teste Indián csatakép és szerelmi panoráma. Az apja, a tindi-tando tulajdonosa, egyuttal Lori apja is, Barnum & Bailey-nél dolgozott és a felesége is tetováltan mutatja bájait.

Láttunk még egy világhírű telepátikus csodát s azután elmentünk a Garibaldi-ba, minden gyerek álmának netovábbjába, — a mely jelenleg Janesi bohóc cirkusza és bár eredeti tulajdonosa az öreg Barokaldi volt, a pesti gyerekeknek örökre Garibaldi marad. Itt már tizenöt korona is egy páholy ára, de azért akad vagy háromszáz ember, a ki nem várja be a következő előadást, hanem a kerítés mellől, egymás hegyén-hátán állva, nézi a lovasmutatványokat.

kik egy koronáért a körhintán a menynek világába röpülhetnek.

A liget legújabb attrakciója, mint azt sétánkon tapasztaltuk, a "La tindi, la tando". Husz-harminc ember áll a bódé előtt és egy dobogóról egy bohóc meg egy behorpadt cilinderü, a jelenlegi divatnyomor szerint öltözött ifju pofozza egymást és esalogatja a népet a soha nem látott világosodákhoz.

— Itt látható Lori, a közkedvelt gondolatolvasónő, — kiáltja a dummer August — aki mindent tud és mindent lát! És itt látható "la tindi, la tando".

Erre a tindi-tandora kívánsiak voltunk s egy koronáért beváltottuk magunkat. Tágranyilt szemmel néztek a ligeti publikum az ágytakaróból lett szinpadí függönyre, mely szétnyilt s egy papagály óriási teste lett látnivalóvá, a papagály feje pedig Lori, egy tizennégy éves kislány volt. Megkérdezte tőlem a gondolatolvasóval összejátszó nő, hány éves vagyok és nyomban odaszólt Lórinak:

— No kérlek, Lori, hány éves ez az ur?

— Huszonkettő — felelte a mindent tudó Lori.

Kiderült, mert igazoltam okmányaimmal, hogy harminchárom éves vagyok, mire Lori bocsánatot kért, azt mondta, hogy tévedett az ABC-ben, úgy értette,

vonalsai után jellemzi a jellememet. Miután lefizettem egy koronát, baltenyere-met rátettem a jellemzőre és a villamos áram végigberzsegette ujjaimat, majd ki-jött a jellemzőm, mely szerint "nem-

Közben szüretelnek a zsebtolvajok, a kik a bämészködök zsebéből mindent kiemelnek. A liget már most is élénk és eleven, csak a nép éhes és nem igen jár a ligeti kávéházakba és vendéglőkbe, mert minden drága. Hogy pedig a vurstlirol teljes legyen a beszámoló, megírjuk, hogy a la tindi, la tando kikiáltója, a belisztelt arcu bohóc, délután háromtól este hét óráig terjedő "tessék beszélteni nagyérdemü közönség, kezdődik az előadás" szónoklásáért, heti nyolcszáz koronát kap. Tehát azt a fizetést, melyet még egy államtitkár sem kap összes pótlékaival együtt egy hónapra. De ez a kikiáltó legalább úgy is néz ki.

AFORIZMAK.

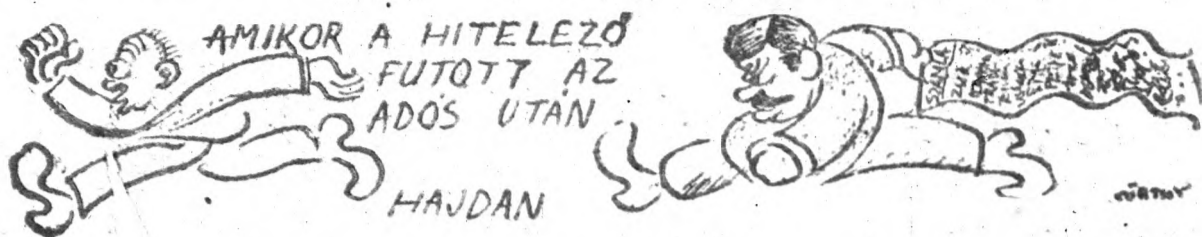
A bátorság annak való, ki győzni tud vele.

Nem emberismerő még az, aki 'csak' az asszonyt ismeri.

A férfi gyakran talány, melynek megoldása a nő. És megfordítva.

A házasság egy ostromlott városhoz hasonlít. Akik benne vannak kikiváncznak belőle, akik pedig kinn vannak, azok bekiváncznak oda.

A jó tanács, amit másoktól kapunk csakis arra jó, hogy tovább adjuk — másoknak.

Szerelers és nikotin

Irta:
Zsoldos László

DÉNES bárón már hosszú idő óta valami különös, de éppen nem ösmeretlen betegség tünetei mutatkoztak. Szemmel láthatóan idegeskedett, enni nem evett jóformán semmit, s amikor késő éjszaka végre rászánta magát az alvásra, órákig hánykódott az ágyon, mialatt egyik cigarettát a másik után szitta el; közben pedig, akkor is, amikor nem evett és akkor is, amikor nem aludt, folytonosan csak azon az egy megfektetetlen rejtélyen járt az esze, hogy mi lesz belőle, ha Himesházy Zsuzsa ki találja kosarazni?

Nyilvánvaló ezekből, hogy Dénes báró szerelmes volt a csinos Zsuzsa grófnőbe. Annál esudálatosabb, hogy amikor a még alig harmincöt éves fiatal mánás egyszer már annyira rosszul érezte magát fizikailag, hogy egészen komolyan attól kezdett tartani, hogy megbolondul, az orvos-tanár, akivel biztonság okáért most megvizsgáltatta magát, mégsem reménytelen vagy boldogtalan szerelmet állapított meg a tömegesen jelentkező bajok okozója gyanánt, hanem egyszerűen és roppant prózai módon közönséges nikotinmérgezést.

Dénes báró erre a váratlan diagnózisra kidüllesztette a szemét, s kijelentette, hogy egy szót sem hisz el ugyan a tanár okoskodásából, hanem azért, ha csak erről van szó, hát a dohányzásról éppenséggel lemondhat. Ezt annál is könnyebben megtehették, biztatta magát, mert Zsuzsa ugy sem valami nagy imádója annak a füsttengernek, amelyikben az én legszentebb érzelmeim szoktak lubickolni körülötte, s így igazában még az sem lehetetlen, hogy ha egy szép napon majd azzal állítok elejbe, hogy:

— Lásza, Zsuzsa grófnő, meghoztam magáért a legnagyobb áldozatot, ami férfitől csak kitalhat: leszoktam a dohányzásról! — mondom, nem lehetetlen, hogy a bájos kis fruska ebben az esetben csakugyan hátat fordít annak a vörös majomnak és hozzám jön feleségül.

Megbeszélte tehát a dolgot a professzorral és bevonult egy kitűnő tátrai szanatóriumba, mintegy középkorbeli lovagias pózzal dobván oda a keztyűt a modern orvostudományának, hogy:

— Tessék! Itt vagyok! Most gyógyítsatok ki, ha tudtok, a nikotinmérgezésből!

Ez bizony nem tartozott a legkönnyebb feladatok közé, mert a sikeres kezelésnek legesleges feltétele az volt, hogy a báró urnak egyáltalában nem szabad semminemű dohánylevélre rágyújtania. Igaz, hogy az egész szanatóriumban senki sem dohányzott, még az orvosok sem és igaz, hogy szivart, cigarettát, vagy eflét semmiáron és semminő furfang, vagy megvesztegetés útján nem lehetett még csak becsémpészni sem a kitűnő gyógyintézetbe, hanem azért Dénes báró már annyira rabja volt a nikotinnak, hogy a dohánytól való kényeszerű tartózkodás első napjaiban valóságos tombolni kezdett, amikor látnia kellett, hogy hasztalanul követeli a maga megszokott cigarettáit: lesöpörte, akár valami igazi bolond, az asztalról az elejbe tálatl ételt, evőeszközt, tányért, poharat és a szó szoros értelmében bömbölt kikapában, hogy:

— Nem eszem! Nem köll egy falat se, amíg nem kapok cigarettát!

Szerenese, hogy Zsuzsa grófnő nem volt tanuja ezeknek a szenvedélyes kitérésnek, mert ugyancsak kevésbé hízelt volna a hiúságának, ha tapasztalnia kell vala, hogy ime van valami ezen a földön, ami a Dénes báróban a szerelemnél is erősebb. Magának a bárónak ezekben a küzdelmes időkben egyáltalában még csak eszébe sem jutott a csinos leány. Csupán később, ugy a második héten, amikor a sok dühöngő koplalástól (s természetesen a nikotinmentes ételmódtól) egyszerre csak megjött a rég nem látott étvágya, s elkezdett enni, mint a farkas, mondom, csupán ezekben a

szelidebb napokban kezdett visszagondolni a gróflányra, hogy ime, hiszen lebeghet előtte a cigarettán kívül még más életcéll is és hogy ez az, amiért tulajdonképp igazán érdemes élni; a szerelem. És Zsuzsa, mint a szerelem megszemélyesítője. Zsuzsa aikért, ime, leszokik a dohányzásról (mert most már kezdett megbarátkozni a szervezte a nikotinmentességgel), s aki most már majd bizonyára hálás lesz iránta azért a kimondhatatlan nagy áldozatért, amit érte hozott.

Nagyon jól indult a dolog. A szanatóriumban még csak füstjét sem lehetett látni cigarettafélének s ebben a láthatatlan kényszerzubbonyban Dénes báró már egészen komolyan kezdett foglalkozni azzal az édes gondlattal, hogy micsoda nagyszerű gyönyörűség is lesz az, mikor egyszer (ha majd már teljesen rendbeszedődött a megviselt idegzete) esküvő után másztra indul valamelyik expressvonaton a bájos Zsuzsával és külön szakaszuk ajtáján majd ez a nyomtatott tábláska fogja hirdetni a szerelem és a mértékletes élet diadalát, hogy:

— Nem dohányzók.

Teljes három hónapot kellett Dénes bárónak a szanatóriumban töltenie, amíg annyira rendbeszedte magát, hogy most már nemcsak pompásan eyett, hanem aludni is oly édesen tudott, akár a tej.

— Kedves báró, — szölt hozzá egy szép napon az intézet kezelőorvosa, ugy látom, már eléggé erősnek

érzi magát arra, hogy ellentudjon állni a dohányzás szenvedélyének és így, ha paranesolja, intézetünk nem fog utjába állni többé annak, hogy ha ön netalán már megunta volna a mi körünkben, hát tetszése szerint távozhassék a szanatóriumból oda, ahova épp legjobban esik.

A báró megértette, hogy ütött a fizetség órája s ennél fogva gavallérosán kiegyenlített mindent, amit csak fölszámítottak neki, másnap összecsomagoltatta a holmiját, autóbilt bérelt és elrobogott. Ezt a járművet külön orvosi tanácsra vette igénybe, nehogy — mint a doktor mondta — majd járt a távozás első órájában vonaton kelljen utaznia, ahol tudvalevőleg dohányozni is szoktak az emberek, s így rögtön kitegye magát a nikotin csábításainak. Autón robobott tehát, még pedig — töf-töf — egyenest oda, ahol szive választottját tudta: Tátralomniera.

Mikor megérkezett, Zsuzsa grófnőt éppen óriási társaságban találta a szálló terraszán.

— Ohó! Megérkezett a nikotinmentes! — fogadták nagy hűhóval Dénes bárót.

— Milyen jó színben van!

— Hogy meghízott!

— Látszik, hogy biztosan ugy alszik, mint a bunda!

Ilyen s ezekhez hasonlatos hízogó szavakkal rajzolták körül a nem dohányzó bárót, aki miután elrendezkedett a szobájában s átöltözködővén visszajött a társaságba a terraszra, körülbelül ugy kezdte érezni magát a között a sok füstölgő kazán között (értsd a szivarzó urakat és cigarettázó hölgyeket), mint valami kiváltságos lény, aki lám, ártalmas és ostoba földi szenvedélyektől mentesen, minden rossz kísértés ellen fölvertve szállt le a rossz és ártalmas szokások földi rabjai közé.

Zsuzsa grófnőt ezen a rég sóvárgott találkozáson a báró szebbnek és elragadóbbnak találta, mint valaha. A lány is mintha most már csakugyan több rokonérzést mutatott volna vele szemben. Hiába, utóvégre Zsuzsa sem volt fából s Dénes bárónak gondja volt rá a szanatóriumban, hogy tudtára hozza neki:

— Lásza, most én a maga kedvéért esukattam be magamat ide, mint a kalickába, hogy leszokjam a dohányzásról.

Nikotinmentesünk alig győzte lesni az alkalmas pillanatot a mikor mindezt most élőszóval is megmondhassa az imádott lény. (Folytatás a 8-ik oldalon.)

Visszatérés

— Annie Vivanti. —

Oh, arcod hogy lesült a napmelegtől!
Mily szép s erős vagy! Hagyj szemedbe nézmem...
Mily gyöngédség arad tekintetedből,
Oh én fivérem!

Mig távol voltál, hosszú volt a nap;
Bucunknak képét most is sirva látom!
Ah, visszatértedért hogy áldalak,
Oh én barátom!

Nézd, itt előttem tórdén esd az árva:
Fejem' öledbe téve, hagyj pihennem,
Igy szóltanul, a két szemem' lezárva...
Oh én szerelmem!

Az elhagyottság súlyos átka rajtam.
Ha most elhagynál, szívemen találma...
Tudod... még csököd soh'sem érte ajkam';
Oh lelkem üdve, álma!

Zoltán Vilmos.

A magyar bankó

(Magyar vicclapok a "kékpénz" lebélyegzéséről)

Én és a lebélyegzés.

Honpolgári kötelességem teljesítve, szó nélkül tudomásul vettem Korányi pénzügytanácsos közgazdasági helyzetem konszolidálását célzó javaslatát s megcsináltam vagyoni egyenlegemet. Az összes zsebeimben megejtett rovacsolás eredményeként megállapíthatom, hogy

1. Van három korona 45 fillérem-bélyegeken, amit, ha csak könyvelmüen levélborítékra nem ragasztom őket, sohasem fognak lepeésztelni, vagyis ez abszolút érték.

2. Van egy darab szü. indán bélyegzésű huszkoronásom, ami az összes szakértők (főpincér és a Dani) állítása szerint rossz pénz lévén, mint ilyen sohasem vész el, s így ugyancsak abszolút értéknek tekinthető.

3. Van hat különböző lapvállalattól kibocsátott 18 darab huszfilléres igérvényem összesen 3 korona 60 fillér kétes értékben, — mert ezeken csak újságot lehet vásárolni.

4. Kézpénz negyven korona, — ugysis mint fedezet a fogyasztott fél pár debrecenire.

Most már nézzük a kiünlőségeket! Követeléseim, hála istennek, semmi, tartozásom negyven, mondjuk kerek számban nyolevanezer korona, hát ezzel hogy is állunk?

A javaslat szerint 50 százalékot vonnak le minden vagyonból. Igen ám, de ha én valakinek nyolevanezerrel tartozom, úgy az semmiestire sem az én vagyonom, hanem az ő vagyona, s ha ebből negyvenezer vagyondórá esik, nyilvánvaló, hogy lebélyegzés után csak negyvenezerrel fogok tartozni. Hát ez hiba, ez nagy hiba! Így már látom, hogy ráfizetek a dologra, mert hiszen ha nem jön közbe a lebélyegzés, a nyolevanezeret nem adtam volna meg soha, míg így csak negyvenezerrel maradok örökre adós. Hiába, ezen már semmi sem segít, — ha csak sietve kölesön nem kérem valakitől a hiányzó százötvenezeret.

Felülbélyegzés után.

- Sajnálom, nem fogadhatom el ezt a huszkoronást.
- De hiszen ez már fölül van bélyegezve!
- Eppen az a baj kérem, hogy nem fölül van, hanem alul.

Mit csináltam az ezresemmel?

— Makáma —

Mit szerkeszthet ki máma — egy makáma, — ha nem ama témát, — amelyre anatómát — mond a szerenésélen pesti, — ki a póthadi fölülbélyegzett alsóját is elveszti — a korona meg a valuta — (ütné meg a guta!) — nézeteltérése miatt. — Ez a kérdés mindenkiére kiható, — mert amióta nem Wekerle — a pénzügyi berkeken a gerle, — mindenki egy finánczseni — s mindenkinek muszáj pénzügyhöz értenie.

Hogy is mondta a költő — egy emberöltő — előtt? — "Mi kék? — A kék! — Mi zöld, — gyűlöld!" — Lám, a szegény vándor — Petőfi Sándor — is tudta már, — hogy nagy számár, — aki zöldért epedve, — kék helyett postapénzt gyűr a zsebekbe, — Én óvatos valék, — csak a kék, — csak az kellett nekem, — s mert nem vagyok hiszékeny, — a zöld nem fogott ki rajtam, — a legnagyobb bajban — sem ettem spenótot, — ellenben addig lóttam — futott a feleségem, — amíg fölhajszolt nekem — sok-sok kéket és hozzá kékszet, — — magának pedig (oh végtet!) — egy rókat, kéket, — a házi béke végett. — Kék volt a pénzem és a vérem, — kék volt kérem — a postapénz is, mit kaptam, — mert már a másik pillanatban — a kékítőbe küldtem, — nem türtem más színt körültem. — Sőt ha irodalomra — ehültem meg, mivel az ember gyomra — sok mindent megkíván, — csak Füst Milán, — ő volt az olvasmányom, — s ki csodálkozna e talányon, — annak megsugom, mi vitt e gondolatra. — Mivel a füst, akármí gyatra — de mégis kék, az angyalát néki. — És azonkívül Kéký, — az irodalmi tanár ur — szolgált lelkeknek ótalmaul. — Oh kékek kéke, — ékek éke, — s most mindörökre vége.

Megjött a zordon rendelet — s a kék helyett — most kénytelen vagyok megállj báró Korányi! — a zöld színt adornálni. — Mentem hát zordon arccal — s utközben találkoztam a pénzügytanácsossal. — A pénzügytanácsos oly kedvesen mosolygott, — és magyarul kezdte a dolgot. — Volt nekem — ezer kékem — és az előzékeny — pénzügytanácsos, — illetve Schwartz — így szólt: "Adja ide, drága Mafra ur, — csak nem bélyegzetteti ezt alul?" — Adja ide és én ezerér' — adok hétszázhusz postát, máma eztet ér." — Gondoltam: ez a pénzügytanácsos — illetve Schwartz — egy édes ember, — aki telve krisztusi szerelemmel — segíteni akar rajtam — a bajban — és kincsemet, a kéket — egy kis nyereség végett — átcsereletem (Istennek hála!) — a kincsesebb postára.

És tovamentem — és mentem — elibém lépett — egy másik ur; sok szépet — mondott a valutáru — s megtudva mim van, két karja kitáru. — "Posta, — kiáltott — posta, — magát valaki feketére mosta. — Nem ér a posta egy fityínget, — nem kap azért egy használt térfínget. — Sajnálom önt nagyon, — s mert szivemben humanizmus vagyok, — a postájáért én márkát adok." — Hálásan köszöntem a nemes ajánlatot — s a hétszázhusz postáért százhusz márkát kaptam — a következő pillanatban.

Aztán mentem, mendégéltem. — Mikor a pénzügytanácsos közepére értem, — ezt hallom kiabálni: "Maga rozsmár, — hát nem tudja, a márká régen rossz már! — Svájcban folyton esik, — seholse veszik." — Jajjaj, gondoltam magamba — te bamba, — cseréld be gyorsan! — Mögöttem egy hang barsan: — "Márkát veszek!" Mondom én: Adok! — Hál' az égnek, kaptam érte kéket, hatot. — Valaki most mellettem terem, — a kéket hirtelen — a kézbe nyomtam — s nyomban — kaptam érte postát — ötszázat. — Ilyen szerenéses üzletet nem látott ez a század.

Volt hát ezer kékem — és ravaszul kifogtam a rendeletkékén. — Nem vittem lebélyegezni a felére, — mert okos ember nem esik a fejére.

Kék pénz...

Ad banknotam: Kék tő: tiszta tő:...

Kék pénz, randa pénz,
Tárcámnak sokkal vagy adósa,
Azt hittem, "jó" leszél
S kiült: im' sokkal jobb a posta.

Szerelem és nikotin

(Folytatás a 7. oldalról)

nek. Addig settenkedett tehát a drága nő körül, amíg egyszer csak igazán kettesben maradtak a hallban. S akkor Dénes ahelyett, hogy a dohányzásról való leszokásával dicsekedett volna a lánynak, egyszerűen átkapta hátulról a gyanutlan Zsuzsa karesu derekát és forró hosszú esőkot nyomott a drága piros ajakra.

De báró! — tiltakozott esők közben a fiatal grófnő. De Dénes! Megbolondult maga! Hiszen még csak... most jött ki a szanatóriumból.

De beszélhetett annak akármí. A nikotinentes imádó csak szivta a lány ajakát, olyan örvénylő szenvedélyvel, mintha sohasem akarna megválni tőle.

Dohányszaga van! Nagy Isten! Szivarszaga van az ajkáknak! — tombolt eközben vadul az agyvelejében valami eddig tébolyító gyönyörűség és (nem törődve azzal a semmiesetre sem sanda gyanuval, hogy mit jelent az tulajdonképpen, ha egy nem cigarettázó fiatal hölgy ajkáknak dohányszaga van), a mikor végre, már csaknem göresös rángatózással elvonta a száját

a drága esőktől, mindent megbocsátva és mindenről megelégedkezve egész testében képes reszketéssel lihegte a meggyötört leánynak:

— Nem! Ezt nem bírom tovább!

És (miközben Zsuzsa grófnőnek a szeme is szikrázott méltatlankodásban), anélkül, hogy ügyet vetett volna az ideájára, mint az örült, rohant ki a terraszra, ahol pincérek is ögyelegtek:

— Fiú! Pincér! Hamar egy cigarettát!

JANOS GAZDA FELÜLBÉLYEGZETT A KÉK PÉNZÉT

CSAKHOGY MEGSZABADULTUNK A KÉK PÉNZTŐL: MOST MÁR LEGYÁRSZEL-RAKHAJUK A POSTA PÉNZÉT!

— Meg olyanok... nak, én... hogy vag... boldogság... sohasem... Ez talán... az én ajk... ettől a ve... nom, in... het, de r... is csak... megéhe... Most azo... után kel... rem önt... ajánljon... hogy... — De... jon hát... ken a sz... oly nagy... nagy ut... az ön je... jöléső ha... nem ege... mert mos... ton elki... előtt tet... napra gy... egyebet... nül üve... lalkozni... tálok eg... foglalja... munka... mondja... van s e... talán a... lesz nála... — Azt... kell, hog... nél mara... gyonom... — Lá... utazni, e... sodosztál... elég. Ke... bizonyára... állást, m... aztán me... tot s a l... diát, sze... rokonai... a legsze... Ez a... s nem is... — Le... valami... szére, G... ha legal... radna. C... önnek se... hen. S... indus n... együtt s... erdészne... rozza el... jon nála... szakig... Enged... rasztalás... legalább... rátnóm... hatom, t... napokra... lékszem... retetrem... a ki od... be az it... elkísérte... "Hattyu... pokat t... getegekk... szépsége... galma s... Evanspe... vastam... mennyir... kiméte... máitól... máshol... változat... Oh mily... telen... nyessé...

IRTA
CROKER M. E.

JASRA GYÖNGYÖK

FORDITOTTA
NOVELLY RIZA

(Folytatás.)

— Meglehet, hogy akadnak olyanok is, akik így gondolkoznak, én azonban nem hiszem, hogy vagyon nélkül ne létezne boldogság. Ami engem illet, én sohasem kívánnék gazdag lenni. Ez talán kissé furesán hangzik az én ajkamról, mert azt hiszem, ettől a veszélytől nem kell tartanom, inkább az ellenkezője érhet, de remélem, egy napon mégis csak viszem annyira, hogy a megélhetésem biztosítva lesz... Most azonban nemsokára állás után kell néznem s nagyon kérem önt, nagyságos asszonyom, ajánljon ösmerősei körében, hogy...

— De édes gyermekem, maradjon hát nálam! — vágott ő élénken a szavamba. — Higyje el, oly nagy szükségem van önre. A nagy ut szokatlanul kimerített s az ön jelenléte most kétszeresen jóleső hatással lesz reám. Majdnem egész nap egyedül vagyok, mert most már nem bírom lóháton elkisérni az uramat, mint azelőtt tettem. A látásom is napról napra gyengül s így nem tehetek egyebet, mint órák hosszat tétlenül ülve a gondolataimmal foglalkozni. Legfeljebb, ha néha sétálok egy kicsit. Az uramat elfoglalja a hivatása. A férfiaké a munka, az asszonyoké a könny, mondja egy régi dal. De ha ön itt van s egy kissé felvidít, akkor talán a könny is ritkább vendég lesz nálam.

— Azt hiszem, mondanom sem kell, hogy a legszívesebben ön-nél maradnék, de az egész vagyonom harmine font...

— Látja, ha vissza akarna utazni, ez az összeg még egy másodosztályú jegyre sem volna elég. Később azután körülnézhet, bizonyára talál valami kellemes állást, mint társalkodónó. Mikor aztán megtakarított egy pár fontot s alaposan megtekintette Indiát, szépen hazatér. Addigra a rokonai is megbékülnek s minden a legszebb rendben lesz.

Ez a terv igen kecses volt s nem is tetszett kivihetetlennek.

— Lehet, hogy rögtön akadna valami alkalmas állás az ön részére, de én annyira szeretném, ha legalább egy ideig nálam maradna. Önző vagyok, tudom, de önnek sem árt, ha egy kissé pihen. Robbitól leckéket vehet az indus nyelvből, kilovagolhatnak együtt s így megösmékedik egy erdészné kötelességével is. Határozza el magát drágám s maradjon nálunk legalább az esős évszakig.

Engedtem a szeretetreméltó marasztalásnak s elhatároztam, hogy legalább őszig az én jóságos barátom vendége maradok s mondhatom, hogy az erdőben töltött napokra még ma is boldogan emlékszem vissza. Evans ur a legszeretreméltóbb nyelvmester volt, a ki odaadó türelemmel avatott be az indus nyelv titkaiba. Néha elkísértem őt Evansné ponyjában "Hattyun" s ilyenkor egész napokat töltöttünk a titokzatos rengetegekben, amelyeknek csodás szépségéről európai embernek fogalma sem lehet. Máskor ismét Evansné szórakoztattam; felolvastam neki, leveleket irtam helyette, varrtam, sakkoztam és a mennyire lehetséges volt, megkíméltem őt a háztartás fáradságaitól. Táborunkat minden héten máshol ütöttük fel s ez kellemes változatosságot hozott életünkbe. Oh milyen szép is volt ez a festelen, minden társadalmi kicsinyességtől ment élet. Oly hamar

megszoktam s úgy megbarátkoztam minden kisebb-nagyobb eseményével, mintha életemben mindig sátrak alatt tanyáztam volna az őserdők ölén. Evansné gyakran jóízűt kacagott, ha a szolgálkával hallott beszélni, mert rettenetesen törtem az indus nyelvet.

— Nem tesz semmit, csak beszéljen bátran édes gyermekem, — szokta ilyenkor mondani. — Így tanulhatja csak meg a nyelvet s már is szép haladást tett. — Ki tudja, hogy nem veszi-e még egyszer hasznát ennek is.

Szegény jó barátom, mintha a jövőbe látott volna, mikor ezeket a szavakat mondta.

Életemnek e szép, derűs szakát csak kétszer zavarta meg a bánat. Mindkétszer hazából jött a Hiob hír; a benszülött, aki a levelezést a művelt világ s az őserdő között közvetítette, járatlan utakon hangos esengetyűszóval hozta el nagy nénem és Thoroldné leveleit, a melyben kijelentették, hogy megbecstelentem a családot s örök re eljártam jóindulatukat. Ó reájuk ne számítsak többé, igyekeznek kitörülni emlékükből a nevemet. Thoroldné levele is tele volt panasszal és váddal. Hogy lehetek olyan arcátlan, hogy kolodus létemre így meggyalázom a családját! — irta többek között. A büntetés azonban nem marad el, úgy otthon, mint Indiában örökre megbélyegeztem nevemet; s még keserűen megbánom, hogy nem lettem Walter felesége. Meg lehetek róla győződve, hogy a családom is egyetért vele. — Őszintén megvallom, hogy e levelek keserves könnyeket sajtoltak ki szememből. Evansné azonban jól meg

pirongatott, erőszakkal elvette és elégette mind a kettőt.

— Ebben, megvallom, egyetértetek a benszülöttekkel, akik azt mondják, hogy nem jó megőrizni olyan tárgyakat, amelyek szomorú emlékeket idéznek föl — szólt azután. — Önnek folyton ezeken a leveleken járna az esze; pedig az ilyesmit el kell felejtetni. Az ön korában bánat és bosszúság hamar feledésbe merülnek.

Nemsokára ezután sokkal nagyobb csapás ért a fájdalom, e bánat okozója az én jóságos barátom volt.

Ne higyjék kedves olvasóm, hogy a mi esendes nomád életünk egyhangúságban telt el. Mi is élünk át izgalmakat ép úgy, mint azok az emberek, akik a világ zarájában töltik napjaikat.

Egyszer egy hirtelen támadt erdőgés ijesztett fel nyugalmunkból, amelyet szerencsére sikerült hamarosan elfojtani. Más alkalommal egy óriási királytigris megjelenése okozott nagy riadalmat tanyánkon.

Egy szép, holdvilágos estén, a midőn egy nagy folyam mentén táboroztunk, vacsora után kiültünk a szabadba. Mély esend honolt köröskörül, csak a folyam az ott gott halk, egyhangu mormolással. Az ünnepélyes csendet egyszerre egy szarvas panaszos bőgése törte meg: biztos jele annak, hogy tigris tanyázik a közelben s csakhamar a másik pillanatban már felhangzott a fenevad rekedt, vérfagyasztó ordítása is. Evans ur fegyverért futott és sátrunk közelében egy magas fán foglalt helyet, ahol virradatig várta a ki-

rályi vadat. Mi sem volt túlságosan veszélyes. Attól nem kellett tartanunk, hogy a tigris a sátrak közé merészkedik; az ilyen látogatás legfeljebb egy tehén életét veszélyeztethette. S csakugyan: másnap a folyam partján, a fővénnyben, hiénák és vaddisznók lábnyomai között megtaláltuk éjjeli vendégünk hatalmas talpának nyomait is, helyenként pedig nagy vérfoltok jelölték utját. A fenséges vendég tehát eljött a szomszját oltani s egyuttal elvitte az estebédhez valót is.

Bármily különösen hangzóék is, gyakran voltak vendégeink, még pedig nem csupán a kerületek vám és rendőri hivatalnokai, akik ép úgy, mint Evans ur, sátrakban táborozva végezték hivatalos teendőiket, hanem sokszor kerestek fel misszionáriusok, sőt egész vadászársaságok, akik néha napokon át élveztek a barátságos házaspár vendégszeretetét. Ha csak lehetséges volt, falu közelében ütöttük fel sátrainkat s beszereltünk mindent, vajjat, olajat, zöldséget és tojást, egyszerűval mindent, ami a háztartásban szükséges. E falu lakói Evansné már évek óta ismerték s valóságos babonás tisztelettel vették körül. "Az erdők asszonya", így hívták őt mindannyian s alig telepedtünk le valahol, seregestől tödultak hozzá ifjak, vének s gyermekek s virágokkal s gyümölcsessel kedveskedtek neki. Evansné majdnem mindnyáját nevéen ismerte; többeknek a családi élete iránt meglehetősen érdeklődést mutatott, egyiket bátorította, a másikat vigasztalta; gyöngéd és szeretetteljes volt mindnyájára iránt, mint egy jó anyja. Házi gyógyszerárában mindig bőviben voltak az egyszerűbb orvosságok; a betegek naponta bizonyos időben megjelentek nála s ő ellátta őket gyógyszerekkel és jó tanáccsal.

A jóságos teremtés emellett örömet és meglepetést is szerzett híveinek. Színes perkből készült kabátkákat, bársony maradókból készült sapkákat, szoknyákat, olcsó játékszereket osztott szét a gyermekek között, a fiatal lányokat pedig megajándékozta üveggyöngyökkel, ríktó színű szalagokkal. Felnőttek s gyermeknek egyaránt könnyű volt örömet szerezni s mindnyájan rajongó szeretettel üsögtek jötevőjükön. Ha Evansné vörösséssárga kendőjébe burkolva s hiveitől körülvéve egy nagy teakfa árnyékában ült, önkéntelenül a királynő jutott eszembe, aki alattvalói hódolatát fogadja.

(Folytatjuk)

NE BESZÉLJEN ARRÓL

hogy mit csinálna, ha pénze volna. Ne álmodjon arról, hogy ha pénze volna, házat venne, ha pénze volna földet vásárolna az óhazában, ha pénze volna ezt meg amant csinálná.

Legyen pénze! Kereseténnek egy részét tegye bankba, gyűjtse ott és vesse meg alapját annak a háznak vagy egyébnek, a mit építeni vagy venni akarna, ha pénze volna.

KISS EMIL

BANKAR

133 Second Ave.,

New York.

MÜKEDVELŐK!

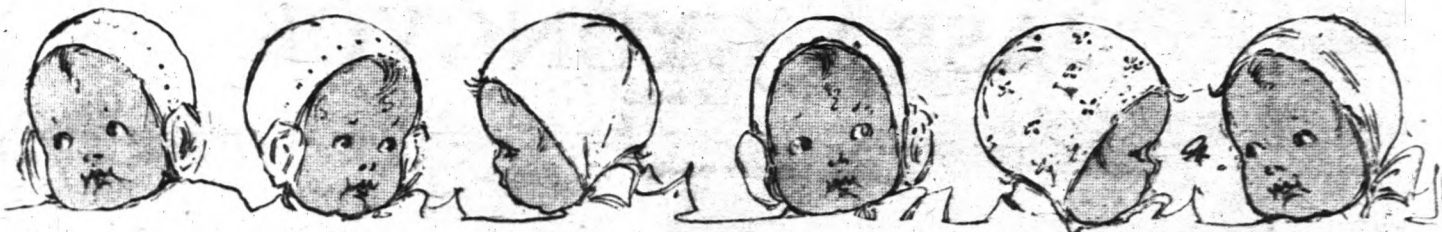
Most érkezett egy nagy küldemény szindarab és zenemű. Népszínművek, Színművek, Drámák, Bohózatok, Vigjátékok 1, 3 és több felvonásban.

Hegedűk, czimbalmok, czi-terák, Harmonikák, Clarionetok, nagy választékban.

Kérjen nagy képes árjegyzéket.

EMIL NYITRAY

224 E. 19th St.
New York, N. Y.

Allató

Este van már,
Alkonyul,
Nyuszi füle
Lekonyul;
Dorombol a
Kis cicá:
Aludj te is,
Katica.

Szanyog dalol,
Tücsök szól,
Katica is
Bóbiakol;
Bölcsőcskébe
Fektetik,
Galambocskák
Rengetik.

Kicsi baba
Alszik már,
Kacaja se
Hallzik már:
Aludj, baba,
Aludjál,
Angyalokkal
Álmodjál!

A nyulacska meg a mókuska

A sűrű erdő végén egy vidám patakocskára esobogott-csevegett. Olyan kedvesen szép volt ez a hely, hogy nemesak az erdő állatai, de az emberek is szíves-örömezt időztek ott, ha errefelé vezette utjuk. Különösen szerette ezt a helyet a nyulacska meg a mókuska. Ott gyakorta találkoztak, hogy kieseréjék gondolataikat, eszméiket. A nyulacska meg a mókuska azért is kedvelte ezt a festői szép helyet, mert ez a patak nemesak esobogni-csevegni tudott, de olyan sima és fényes volt, akár a legfinomabb velencei tükör. Sőt annak metszett üvege sem lehetett kristályosabb, mint ennek a kis patakknak a felülete. És a nyulacska meg a mókuska legkivált azért kereste fel a sűrű erdő végén fekvő bájos helyet, mert a víz tükörében bámulhatták magukat. Hiu teremtések voltak ám a nyulacska meg a mókuska.

— Ugye bár csinos legényke vagyok? — kérdezte egy napon a nyulacska a mókuskától, mikor már a viztükörrel kikacérkodta magát.

— Nem mondom, hogy esuf fiókó vagy; elég karcsu a termeted, villogó is a szemed, de... viszonzotta a selma mókuska.

— Mit akarsz ezzel a "de"-vel mondani? — ijedezett a nyul.

— Csak azt és semmi egyebet, hogy teljesen szép volnál, ha oly hosszú, szép farkad volna, mint nekem.

A nyul megszemlélte a mókus farkát s így szólt:

— Nem mondom, hogy a farkad nem elég csinos, de annál izléstelenebb a füled. Olyan piciny, hogy egészen elvész a fejeden.

— Az igaz, — szepégett a mókuska. — Hogy lehetne ezen segíteni?

— Én tudom a módját.

— Rukkolj elő velem!

— Az én boldogult édes apámnak otthon a falon csüng a füle, mind a kettő szép sorjában, azokat elhozom neked.

— Ejnye, de jó lesz, ejnye, de kedves lesz. — örvendezett a mókuska. — És én elhozom neked azt a csinos farkat, ami az ősesikém volt és az édes anyám a kasztembe őriz.

— Fussunk tehát! — szólt ujongva a nyulacska.

A nyulacska meg a mókuska, egyik jobbra, másik balra futott. És miután meg egy puska lövésnyire se laktak, csakhamar mind a kettő a sűrű erdő végén esobogott-csevegett patak mellett állottak.

Menten kieseréjék a fület meg a farkat. A nyulacska ügyesen fel tüzte magára a farkat, míg a mókuska a tapsi füleket. Azután kedvtelten nézték magukat a víz kristályos tükörében.

Mikor így közösen megbámulták magukat, arra ment a menyét. Megállították. Hiszen jó ismerősök voltak.

— Mit akartok tőlem? Nem ismerlek benneteket, — szólt a menyét.

— Miesoda, nem ismeresz engem, a nyul bácsit?

Ez lehetetlen!

— Igazán nem ismerlek. Olyan különös farkad van. Az én nyul

ismerősömnök rövid, csinos farkacskája volt.

— És engem sem ismeresz?

— Nem. Az a mókuska, akit én ismerlek, szép, kicsi fülel bírt s nem olyan idejlen fülelkel, mint te.

Ezzel se szó, se beszéd, a farkéknél hagyta őket.

A nyulacska meg a mókuska nagyon elszomorodtak, hogy a leg jobb ismerősük sem ismert reájuk. Egyet gondoltak és gyorsan levették a reájuk nem illő cafrángot. Ezután utána futottak a menyétnek és újra illegették-billegették magukat előtte.

— Menyétke, most se ismeresz?

— Ah, te vagy nyul koma és te mókuska testvér? Hogy vagytok kedveseim?

met, mondtam alázatosan. — Ó te szegény kis jószág, te, sajnálkozott a jólelkű királyné. De mondsza, szívesen itt maradnál udvarunkban? kérdezte szelid mosolylyal.

— Hatalmas, jószágos urnóm, büszkén és boldogan fogadnám királyi kegyelmed napsugarának legkisebb fénykévéjét és hűséges, odaadó szolgálatban tölteném hátralevő napjaimat. — Ezzel térdreborultam s meg akartam esókolni urnóm fenséges lábát. Ám a jószágos urnó kegyesen felém nyújtotta a kezét, melynek kisujját mindkét karommal meg ragadtam és áhitatosan megcsókoltam.

Alig néhány pillanat múlva megjelent Glumdaklies édes atyja kíséretében. A gazda elmesélte a királynak, hogy miképp akadt reám s minthogy elbeszélése szóról-szóra megegyezett a szavaimmal, így szólt a fejedelem kamarásához: — Azonnal fizess ki ezen embernek 1000 guienát. Azt kívánom, hogy a Babszem Jankó ezentúl a palotában maradjon s a királyasszonynak szórakozás gyanánt szolgáljon. Ezzel, kecses mozdulat kíséretében átnyújtotta a feleségének.

(Folytatjuk.)

Gulliver utazása

A királyné okos asszony léténem sértődött meg a férje szavára, hanem rá parancsolt, hogy mondjam el a királynak én magam, hogy honnan származom. Mélyen meghajoltam a hatalmas fejedelem előtt és imígy szókoztam:

— Hatalmas, szeretve tisztelt fejedelmem! A királyi barátságosan mosolygott reám. Tetszett neki a megszólítás. — Nem mondhatná meg királyné feleségem, hogy mely műhelyben készült ez a kis gépezet?

A királyné komoly hangon értesére adta urának, hogy husból és vérből való élőlény vagyok, akáresak ők. A király komoly ráncokba vont a homlokát és odahívta a tudósait, hogy vizsgáljanak meg, csakugyan emberi lény vagyok-e?

A tudósok nagyitőüveget illesztettek reám és megnézegették a körömöt, meg az állkapcsomat. Azután egybehangzó véleményeik alapján kijelentették, hogy sem a rágesálók, sem a földturók osztályába nem tartozom. Arra azonban kések esküt tenni, hogy a törpék nemzetségébe sem tartozom, mert ilyen apró termetű törpe nincs is a világon! Hisz köztudomásu dolog, hogy a királyasszony udvari törpéje a legapróbb ember a világon s ő is nyolc méter magas! (mi ez az én másfélméteres kicsinységemhez képest!) Végül kijelentették a tudós atyafiak, hogy az én tudományos nevem: "Replum Sealath" (a természet játéka) s hogy ritka voltom miatt megérdemelném, hogy borszeszbe téve, a királyi kincses tárnban helyezzenek el! Ez az ostoba beszéd annyira fölingerelt, hogy dühösen fölkiáltottam: — No lám, ez aztán pompás ítélet. Ó ti tökfűjek! Tudjátok meg, hogy nem vagyok én sem "Replum Sealath", sem hitvány splaknok. Tisztességes szülőkötől származó emberfia vagyok én s azon a földrészen, a honnét elkerültem, milliószámra szaladgál az ilyen esoda, a milyen én vagyok!

A király ámulva hallgatta kifakadásomat s a következő párbeszédet folytattam vele:

— Nos, fiam, mondd meg bátran, hogy ki vagy és honnan jössz? — kérdezte kegyteljesen. — Ó uram, királyom, nem vagyok én egyéb, mint egy védtelen em-

ber s kériek, könyörgöm, vegyél védőszárnyaid alá. Hónapokkal ezelőtt idevetett egy bős hullám, országod partjára s a szerencsétlen véletlen egyik alattvalód kezébe juttatott. Bár őlt volna meg azonnal, mint egy hitvány splaknokot, semhogy agyongyötörjön és kapzsi módon megalázza emberi méltóságomat és önértete-

Fordította:
Dávid Margit

A szülőgyilkos

(Folyt. a 2-ik oldalról.)

Mereven néztem reá.

— Ön az anyám? — kérdeztem.

Néhány lépéssel hátrált és kezével elfedte szeméit. A férfi, atyám felfogta karjaiba és reám kiáltott:

— Hiszen ön örült!

— Éppen nem! — válaszoltam.

— Nagyon jól tudom, hogy önök szüleim. Engem nem csalhatnak meg!... Vallják be! Megörzöm titkukat, minden nehezteles nélkül s ezentúl is asztalos maradok!

Karjaiba tartva zokogó feleségét, atyám a kijárási felé hátrált. Ekkor elzártam az ajtót és a kulcsot zsebre tettem.

— Nos, nézzem reám, — mondtam, — tagadhatja-e még, hogy ő anyám?

Mérgében elsápadt. Megrémült attól a gondolatától, hogy az eddig homályban tartott botrány most hirtelen kiderült.

— Alávaló, ön pénzt akar zsarolni tőlünk!... Így jár az ember, ha önhöz hasonló, durva népességgel szóba áll!...

— Menjünk, menjünk! — hangoztatta kétségbeesetten anyám.

De mert az ajtó még mindig zárva volt, atyám reám kiáltott:

— Ha rögtön fel nem nyitja az ajtót, zsarolás és erőszak kísérlete miatt azonnal feljelentem!

Önuralmamot megörzve, kinyitottam az ajtót. Aztán szó nélkül bámultam utánuk, amint lassanként eltűntek a homályban.

Beláttam, hogy csak most jutottam igazán árvaságra, midőn azok, kik legközelebb álltak hozzám, örökre elhagytak. Haraggal, gyűlölettel és undorral vegyes, végtelen szomorúság kapott meg. Egész énem felháborodott, de felháborodott bennem az igazság,

őszinteség, becsület és a visszafojtott szeretet érzete is. Szaladni kezdtem a Szajna partján húzó úton, mely a chateau állomáshoz vezet, hogy utólrjem őket.

Ez hamarosan megtörtént. Már egész sötét éj volt. Nesztelen lépésekkel haladtam a pázsiton, nehogy észre vegyék közeledésemet. Anyám még mindig sirt.

— Az eset az ön hibájából történt, asszonyom! — mondta atyám. — Miért akarta őt minden áron látni? Ez a mi helyzetünkben örülség volt. Hiszen a távolból is jót tehetünk volna vele. De mert elismernünk ugy sem lehet, haszontalanul ismételtük a veszedelmes látogatásokat.

Ekkor eléjük rohantam és így könyörgöttem hozzájuk:

— Tehát önök mégis csak szüleim!... Egyszer már ellöktek maguktól, másodsor ne tagadjanak meg ismét!

Elnök ur, a férfi erre kezét emelt reám, becsületesemre és a köz társaságra esküszöm... Megütött és amint gallérjánál megragadtam, zsebéből revolvert húzott elő.

Elöttem minden vörösbe borult. Már nem is tudom hogyan történt, de körzömmel, mely véletlenül zsebemben maradt, addig fütöttem, ütöttem, míg erőmből telt.

Az asszony kiabálni kezdett:

— Segítség!... Segítség! Gyilkos! — és szakállamat tépte.

Ugy látszik, őt is megölttem... Mit tudom én, hogy abban a pillanatban mi történt!...

Ez az igazság... és most itéljenek el!

A vádolt leült. E vallomás után a tárgyalás folytatását a következő ülésre halasztották. A bírák helyén milyen ítéletet mondanánk a szülőgyilkos fejére?

ASSZONYOK LÁNYOK

LEÁNY-NAPLÓ

Írta
Ifj. Lónyay Sándorné

Augusztus 12.
Istenem hogyan is kezdjek hozzá! Sohasem próbáltam még ilyesmit. De mikor eljöttem hazulról a papa könyvet adott kezembe, melynek arany betűi világosan elárulták célját: napló.

— Most először még el tölünk hosszabb időre, — szólott — s azért adtam neked e könyvet, hogy mindazokat az új benyomásokat, amelyek nyomot hagynak a lelkedben, ide beírhasd. Meggyónhatsz neki őszintén mindent; sem anyád, sem én nem fogunk arra kényszeríteni, hogy följegyzésedet nekünk megmutasd, ha magadtól nem érzed erre kedvet....

Tegnap jöttünk ide a kies fekvésű Z. faluba. A kastély a domboldalon fekszik s ablakából az egész vidéket láthatom. Él, mosolyog, erőteljű duzzad itt minden. A virágos rétek selymes fűvén sutogva lendül a meleg fuvalom s játékos kedvvel borzogatja a közeli cserjésnek sárgapatinás leveleit...

Nagyon szép szobám van. Valóságos kis rózsaszín éden. Anyám már holnap elutazik s én fél évig Iza néniem maradok. Szegény mama! Sajnálom, hogy annyi ideig nem fogom láthatni őt, de be kell vallanom, hogy félig-meddig örülök is rajta, hogy egyszer már egészen szabad lehetek, mint a többi nagy leány... Hiszen már a tavasszal tizenhat éves multam, otthon mégis el akarják velem hitetni, hogy gyerek vagyok.

Bezzeg, Iza néni egészen más! Tegnap este is, amikor szobámba vezetett, olyan kőmólyan szőlt hozzám:

— Ilona, most már nagy leány vagy, remélem, úgy fogsz viselkedni, hogy a fél év leteltével csak szépet és jót mondhatok felőled anyádnak.

Persze, hogy megcsókoltam nagynéném kezét s biztosítottam róla, hogy velem semmi baja nem lesz. A leánya, Anna, nagyon kedves és szép teremtés s azt hiszem, jó barátok leszünk. Az este, mikor a néni kiment tőlem, ő még leült az ágyam szélére s gyöngéden így szólt:

— Ugyebár, édes, épp úgy fogod itt magadat érezni, mintha otthon lennél! — azután megfogta lecsúszó hajfonataimat és csudálkozva tette hozzá: — valóságos Lórey-hajad van.

Elpirultam. Olyan jól esett ez a kis hízlegés. Hát igaz, ezt tudom. Nem nagyon magas, de fehér, mint az atabástrom, éppen olyan, mint azoké a régi görög szobroké, amelyeket tavaly a bécsi Belvedereben láttam. Csak azt szeretném tudni, hogy ki, vagy mi volt az a Lorey?

Augusztus 16.

Nem tudtam írni három napig, oly sok vendég volt a vidékről; azok, akik messziről jöttek, még ma is itt vannak.

Tizenharmadikán a mamát a vasúthoz kísértük s már ugyan ezen vonattal megérkezett a két Marossy-fiu: Arnold és Henrik, továbbá Szentmarjay Loránd és

Asztalos Ferkó. Még a vasuti állomásnál megismerkedtünk s akkor este még a szomszédból átjött Veresmarthy Flóra s zongora mellett táncoltunk is. Másnap néhány érdektelen látogatás után egyedül

maradtunk a fentemlítettekkel.

A két Marossy-fiuval meg is kötöttem a rokonságot: ők az Iza néni volt férjének unokaöccsei és így szegről-végről velem is atyafi ságban vannak.

"IGAZAN SZERENCSETLEN ASSZONY." — Magyarország némelyik vidékén "mostoha férjnek" nevezi a nép a második férjet és "mostoha asszonynak" a második asszonyt. Ezzel — amint nagyon jól látható a meghatározásból — azt akarja mondani a magyar, hogy a második férj vagy asszony nem lehet többé az nekünk, ami az első volt. Mindegy, hogy milyen volt a házasság, boldog-e, vagy boldogtalan, az első férj, vagy feleség mégis közelebb áll az ember szívéhez, mint az utána következő. Akár meghalt az első, akár elváltunk tőle.

Talán fölösleges ennek az érzésnek a lélektani okait megmagyaráznom. Jól tudja azt ön e nélkül is, hiszen levelében olyan pontosan meghatározta, hogy miért fáj a szíve. Terka néniemnek nincs itt más szerepe, mint tanácsot adni önnek, hogy mit csináljon, hiszen most már arra gondolni, hogy nem kellett volna megse elválni, nagyon elkésztet dolog.

Megnyugodni, csak ez lehet most a cél. Megnyugodni és megnyugtanni a lelkiismeretünket. És kezdjük a lelkiismeretünkkel, mert ha az nyugodt, minden nyugtalansága elmúlik. Ennek pedig egyetlen módja az, ha a férjének — feltéve, hogy ő okos ember, aki megérti az ön keserűségét — elmondja, hogy milyen lelkiállapotban van. Elmondja neki, hogy nagyon boldog lenne mellette, ha tudná, hogy első férje nem boldogtalan és nem elhagyott. Nézzon utána, hogy él, mint él és — az ő tudtán kívül — nyomozza ki, hogyan lehetne segíteni az életén, ha erre van szüksége. Egyszerűen megindokolhatja ezt a gondolatát, hiszen a gyermekének az apjáról van szó s ha — mondom, a férje okos, becsületes ember, még meg is dicséri azért, hogy ilyen nemesen gondolkodik.

Arra ne gondoljon, hogy újra elváljon. Ezzel csak a fájdalmait növelné meg, hiszen ezt a másodikikat, aki jó önhöz és gondtalan életet teremtett önnek, éppen úgy sajnálná, mint most az első. Ebbe aztán igazán bele lehetne örülni. Tegye azt, amit Terka néni tanácsol, hiszen ha tudni fogja, hogy első férje nem elhagyott, nem boldogtalan, lassan lassan beletörődik a változhatatlanba, ami annál könnyebb lesz, mert most egyébként boldogan él.

Írjon Terka néniemnek arról, hogy mint sikerült a dolog. (Levele elkallódott, azért kap rá csak most választ.)

EGY FIATAL ASSZONY. — Ilyen dolgokban csak orvos adhat tanácsot. Terka néni nem érthet annyit ehhez a dologhoz, mint az orvosa. Miért fordul hozzám?

AGNES. — Van igazi szerelem, de aki ilyen egyszerűen le akar mondani a szerelméről, mint ön, a "szekér-elmélet" alapján, az még nem szeret igazán. Ha bővebben ír, bővebben válaszolhatok. Üdv. Terka néni.

PROFESSOR METCHNIKOV

aki az egész világon híres, megállapította, hogyan lehet száz éves kort elérni, jó egészségben maradni és fiatalosan érezni mindvégig.

Intézetünk több ismert európai orvos vezetése alatt áll. Azon célból lett megalapítva, hogy a magyarok szenvedéseit segítsen.

Alapos vizsgálat alá vettük mindama betegségeket, melyben honfitársaink szenvednek. Több évi tanulmányozás és munka után megalapítottuk ezt az INTEZETET a patent orvosságok előállítására, hogy sikeresen megküzdhessünk a betegségekkel.

Feltaláltuk a megfelelő gyógyszereket testvéreink gyógyítására minden betegségknél, bármennyire elhanyagoltak is. Eme gyógyszerek értékét elismerik kiváló SPECIALISTÁK is. Össze lettek gyűjtve eme orvosságok alkatrészei az egész föld kerekéről. Egy része Magyarországról, más része Németországból, Olaszországból, Afrikából és Dél-Amerikából és irásbeli JÓTLLÁST adunk, hogy megfeleljenek az Egyesült Államok törvényeinek.

NE LEGYEN ELKEDVETLENITVE

ha az orvosok fel is adták a reményt Önt gyógyítani. — Ha bármikor szüksége van az alant felsorolt gyógyszerekre, vágja ki ezt a hirdetést, tegyen keresztet a kívánt gyógyszer neve után, írja alá nevét és címét és küldje be nekünk. Mindenkor INGYEN állunk szolgálatára és őszinte tanácsot adunk Önnek.

A gyógyszerek neve:

1. Férfi betegségek:	--- Bármely korban és állapotban.
2. Kiszívny:	--- Izom- és csuklófájdalmak ellen a test bármely részében.
3. Vérméregzés:	--- Kifutások és bőrbetegségek.
4. Gyengeség:	--- Ifjúkori ballépések.
5. Tüdőbajok:	--- Köhögés, Asthma, Bronchitis és Meghűlés.
6. Gyomor:	--- A belek és a gyomor rendbekerítésére.
7. Vese bajok:	--- Gyenge vesék és vizeleti bajok.
8. Bőrbetegségek:	--- Eczema, nyílt sebek és var.
9. Erősítő szer:	--- Gyenge szervezet, vérhiány és étvágytalanság.
10. Női betegségek:	--- Havi rendetlenségek, tisztulások és vérzések.

Minden levelezés titoktartás mellett történik.

THE ROMAN MEDICINE COMPANY

STATION 5, PHILADELPHIA, PA.

Most leírom kis társaságunk tagjait.

A néni magas és kövér, határozott germán típus, Anna sokat örökölt szegény atyja szépségétől: igen magas, haja sötétbarna, a szemei meg olyanok, mint az égetett topáz. Az arcába esodálatosan fehér és jobb arcán egy szépséglencse ékeskedik.

— Boldogtalan szerelmet jelent — mondta ingerkedve Arnold és különös! — Anna egy cseppet sem haragudott érte.

A fiukról nem sokat mondhatok Arnold, az idősebb, egy valóságos kolosszus, szép, mint Apollo. Henrik meg csunya, mint az éjszaka, csak egy szem gyönyörű. Szentmarjay szelíd, hallgatag fiu, Asztalos Ferkó pedig kötözni való bolond.

Hízlegnek magamnak vele, hogy arcképeim kitünően sikerültek, s most a magaméra kerül a sor.

No, a tükör itt van előttem, de fájdalom nem mond semmi jót. A hajam, az tulságosan sok erre a kis fejre, szemeim tulságosan világosak ezekhez a sötét pillákhöz és a szám még határozottan nagy... igen, még az a két sor apró ez egyenlő fehér fog sem enyhíti ezt a szépséghibát. A természet meg alacsony és a kezemmel nem tudok mit csinálni. Mindig az utamban vannak. Tehát szép nem vagyok, de még esinos sem s meg kell elégednem azzal a csekély vigasztalással, amellyel gyermekkoromban anyjiszor biztattak: a jószág széppé tesz. Igyekezni fogok legalább jó lenni...

Ma ebédnél először tüztünk össze egy kissé Annuskával. Véletlenül Szentmarjay került mellém és én egész őszintén megmondtam neki, hogy az az Arnold helye. De Annuska, aki szemben ült velem az asztalnál, hidegen átszólt:

— Ma mellettem kíván ülni.

Ez ellen nem volt appelláta és én rossz kedvemnek Szentmarjayval szemben szabad folyást engedtem. erre oly nagyot sóhajtott, hogy a humorérzék felül kerekedett bennem és nevetni kezdtem.

— Maga kigunyol engem, Ilonka kisasszony, — szólott a szegény fiu szomorúan.

— Dehogyan gunyolom, — feleltem én — csak megszoktam, hogy Arnold ül-mellettem s nem szeretem a változatoságot.

Most ő volt a vis-à-vis-m s ebéd közben odasúgta Annának.

— Olyan ez a maga rokona, mint egy rózsabimbó.

(Istenem! milyen szép hasonlati vannak!) Annuska bólogatott a fejével s azt felelte:

— Igen, nagyon hereig gyermek.

— Enn megértem. Gyermek! — Mindig ezt vágják arcomba.

— Nagyon csalódik, Anna baronesse, — mondtam csipősen — mert már senki sem tart annak.

(Folytatjuk)

KI A LEGGAZDAGABB EMBER E FÖLDÖN?

MI AZ IGAZI BOLDOGSÁG ALAPKÖVE?

A pénz, a jólét, a gazdagság még nem minden! — Lehetnek egyeseknek megszámlálhatatlan milliói és ki tudja, hogy boldogok-e? A pénz csak egy rideg eszköz, amely igen sok esetben volt már bajnak, boldogtalanságnak, végzetes szerencsétlenségnek okozója. A boldogsághoz nem pénz kell. Pénz nélkül igen sokan élnek boldogan és megelégedetten, míg a dúsgazdagok egyike másika szívesen odaadná egész vagyonát azért, ami éppen legjobban hiányzik neki és így minden gazdagság mellett szegényebbnek érzi magát, mint a szegények legszegényebbje.

Miben rejlik tehát az ember boldogsága?

A leggazdagabb ember e földön az, aki kevéssel megelégszik, nem irigylé mások gazdagságát és zavartalanul élvezi azt, amije van. Hiszen az élet a nagy mindenségben csak egy rövid kis átmenet és mit ér a vagyon, mit ér minden kincs, ha azt valaki nem élvezheti, ha minduntalan különféle bajok, betegségek gyötörrik, ha vagy ő maga szenved, vagy családjának, hozzátartozóinak szenvedését látja.

Az igazi boldogság alapköve tehát: az EGÉSZSÉG! Ez az egyetlen és valódi kincs! — Az egészséggel együtt jár a jólét, gazdagság, boldogság. Aki egészséges, az szorgalommal megszerezheti magának azt, amire az életben szüksége van, de lehetnek valakinek milliói, ha az egészsége hiányzik, azt sok esetben semmi kincsért meg nem vásárolhatja. Mindenki vigyázzon tehát az egészségére, védje azt amíg meg van és a legkisebb keletkező bajnak is vegye idejében elejét, mert ha valamely baj egyszer elharapódzott, a segítség esetleg már késő lehet! Az egészség, csak az egészség egyedül az, ami ha megvan, megelégedést, boldogulást, ha elvesztettük, szenvedést és boldogtalanságot jelent.

Minden ember egészsége általában véve a GYOMORNAK, VÉRNEK, IDEGRENSZERNEK, VESÉKNEK és VIZELŐ SZERVEKNEK rendes működésén alapszik. Ezek azon főtényezők, melyek az egész szervezetre kihatással vannak és ha ezek egyike-másikánál bizonyos rendellenesség áll be, különböző bajok, betegségek keletkeznek.

Általánosan elismert, valódi, tiszta és hatásos egészségvédő szerek és gyógyszer-különlegességek a világhírű PARTOS PATIKÁBAN szerezhetők be. PARTOS C. MIKLÓS hírneves new yorki gyógyszerész és vegyész több mint egy évtizeden át emberfölötti munkát fejtett ki az emberiség érdekében és azt felszázat meghaladó kiválóbbnál-kiválóbb egészségvédő szerekkel ajándékozta meg. Ezek közül itt csak a következőket emlitjük meg, mint például a: "PARTOLA" fertőtlenítő, vértisztító és hashajtó cukorkát, a "PARTOGLORY" idegerősítő, vérképző, izomfejlesztő és csontszilárdító kivonatot, a "PARTOHERB" vese-fügyökérteát, mint a segítő és egészségvédő szerek legkiválóbbját.

A "PARTOLA" az egész világ által elismert legjobb fertőtlenítő, vértisztító és hashajtó cukorka. Ize kellemes, üdítő, hatása gyors és biztos. A "PARTOLA" rendbehozza és rendben tartja a gyomrot, tisztítja a vért, elősegíti a könnyű és gyors emésztést, növeli az étvágyat. Gyermeknek csakugy szeretik mint felnőttek. Ára 1 dobozzal 1 dollár, 6 dobozzal csak 5 dollár.

A "PARTOGLORY" a legkitünőbb idegerősítő, vérképző, izomfejlesztő és csontszilárdító kivonat. Erős, egészséges, munkabíró csak az lehet, akinek rendben vannak az idegei. Az idegek nagy szerepet játszanak az ember szervezetében. Az emberiség zöme küzd a megélhetésért; sokat és gyorsan dolgozik, keveset pihen, agyát és izületeit megfeszíti, tulterheli. Ezen zaklatott élet aztán elsősorban az idegeket támadja meg, megbontja az idegrendszert és lassacskán felemészti az idegerőt. A fogyó idegerőt pedig valamivel pótolni kell, mert ha a természet azt maga nem pótolja oly arányban, mint ahogyan felhasználódik, komoly, sőt végzetes következmények keletkezhetnek. Sokszor nagy fokú idegesség, vérszegénység, gyakori fejfájás, erőtlenség és kimerültség, álmatlanság, az emlékező tehetség gyengülése, lassu agyműködés, ingerlékenység, életuntság és sok más komoly zavar az ideg-kimerültség eredménye. "PARTOGLORY" az idegrendszer valóságos "dynamója". Erősíti az idegrendszert, fokozatosan rendbe hozza úgy, hogy az idegerőt ismét kiáltja. Idegtápláló és egyben idegesillapító is. Fokozza a fogyó idegerőt, elősegíti a vérképződést és csillapítja a túlesigázott idegeket. De sem nem izgató, sem nem bódító-csillapító szer. Fokozatosan végzi áldásos munkáját és idegerősítő, vérképző, izomfejlesztő és csontszilárdító tulajdonságainál fogva új életre kelti az egész szervezetet. "PARTOGLORYT" használjon mindenki egyaránt, öreg, fiatal, nő vagy férfi, sőt megfelelő adagban a gyermekek is. A "PARTOGLORY" ára üvegenként 1 dollár 25 cent, 5 üveggel csak 5 dollár.

A "PARTOHERB" vese-fü és gyökértea a természet pompás ajándéka. Természetes gyógyfüveknek, bogycsoknak, virágoknak és gyökereknek nagyszerű keveréke. Ezek megemlítése után kevés mondani való van, mert hiszen azt mindenki jól tudja, hogy a természet nyújtja a legigazabb segítséget. Használata különösen kívánatos annak, akinek hátfájása van, aki húgyhólyagbántalmakban szenved, akinek vizelete sűrű, foszlányos, színes, vagy nehézszagú, akinek karikásak a szemei, a szájíze rossz, vagy büzös a lehellete. De ne csak azok használják, akiknél a vesebajok ezen tünetei már mutatkoztak, hanem használjon "PARTOHERBET" mindenki egyaránt, mert tanácsos az, hogy tisztítsuk a veséket bizonyos rövid időközökben, erre pedig legalkalmasabb a "PARTOHERB" vese-fü és gyökértea, mely fokozza a vesék működését és egyben tisztítja is. A "PARTOHERB" ára 6 dobozzal csak 5 dollár, 1 dobozzal 1 dollár.

Rendelje meg tehát tisztelt olvasó a fenti szerkeket azonnal és pedig rendeljen mindjárt 5 dollárért belőlük, mert így pénzt takarít meg, de meg megkíméli magát az utánrendeléssel járó irogatás munkájától és postaköltségektől is. Rendelését a pénzzel együtt küldje a következő pontos címre: PARTOS PATIKA, 160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.